

๑
362.29
พ243ก

การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

บทคัดย่อ

ของ

นาง พรรณา นิยมวานิช

๑
362.29
พ243ก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

พรธนา นิยมวานิช. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงานเอกชนแห่งหนึ่ง
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหา สาเหตุที่ทำให้พนักงานเอกชนแห่งหนึ่งเสพยาบ้า และแนวทางในการดำเนินการช่วยเหลือและป้องกันปัญหาและแก้ไขปัญห โดยการศึกษาเป็นรายกรณี กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานชาย อายุระหว่าง 16 -25 ปี จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมได้แก่ แบบสังเกต และสัมภาษณ์ ภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยสังเคราะห์วิเคราะห์ แปลความหมายและสรุปข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. สิ่งเสพติดที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่าง คือยาบ้า มี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100
2. ปริมาณการใช้ ยาเสพติดพบว่า ปริมาณสิ่งเสพติดที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่างนั้นส่วนใหญ่มีปริมาณไม่แน่นอน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือไม่ตอบ
3. วิธีการใช้สิ่งเสพติด ของกลุ่มตัวอย่าง คือ ไลน์ – ใช้หลอดดูด มี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100
4. ระยะเวลาที่ใช้สิ่งเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ระยะเวลาความถี่ที่ใช้ คือถ้ามีก็เสพ มี 7 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 58.3 ที่เหลือไม่ตอบ
5. แหล่งที่ซื้อยาเสพติด พบว่า อันดับหนึ่งคือซื้อจากคนที่เสพด้วยกัน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาฝากคนอื่นซื้อ มี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ที่เหลือไม่ตอบ
6. เหตุผลของการเสพสิ่งเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง อันดับหนึ่งคือ อยากรลอง มี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาคือขยัน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือไม่ตอบ
7. การคิดที่จะเลิกเสพสิ่งเสพติด พบว่าทุกคนคิดจะเลิกเสพสิ่งเสพติดคือ 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100

A STUDY OF ADDICTING DRUGS OF STAFF AT THE PRIVATE COMPANY

AN ABSTRACT

BY

PORNTHANA NIYOMVANICH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2008

Pornthana Niyomvanich. (2008). *A Study of Addicting Drugs of Staff at The Private Company*. Master Project. M.Ed. (Education Psychology). Bangkok: Graduate School. Srinakarinwirot University. Project Advisor Prof. Waythanee Greethong.

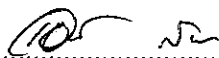
The purpose of this research was to problem of employee who had ever used amphetamine (addictive substances) and focused upon factors influencing certain problem behavior. The study was directed toward helping employee to become progressively more understanding and self – directing and preventing them from using or taking amphetamine. The subjects for this study were thirty male employee whose age ranged from 16–25 year of age. The data for case reported by the interview and interpreted in organized form.

The results of the study were as :

1. The addicting drugs was amphetamine (100%)
2. The doses of drugs were varied about 4 male employees (33.3%) and the residual were not answered.
3. The methodology that 12 male employee (100%) used for addicted were firing or per oral.
4. The duration of addicting were up to 7 male employees (58.3%) having addicting drugs or not and the residual were not answered
5. The source of buying addicting drugs were buyed from addicted employees were about 4 male employees (33.3%) and cried for another employees buyed for them were about 3 male employees (25.0) and the residual were not answered.
6. The reasonings of addicting were to be curious to know what was going on were about 5 male employee (41.70%) and to be diligented were about 4 meal employees (33.3%) and the residual were not answered.
7. All of them wanted to withdraw from addicting drugs (100%) because of it was inlegal, wasted their money and it dangered to their health.

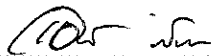
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการติดยาเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งย่าน
เพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร ของ พรธนา นิยมวานิช ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

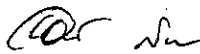
(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

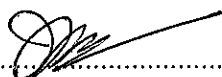
(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

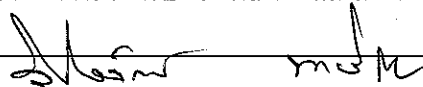
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

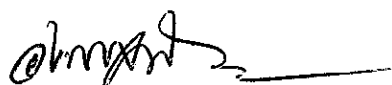
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสงคำเครือ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ ๒3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง ของรองศาสตราจารย์ เวธนี กรීทอง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม เพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาอย่างสูง ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา และความเสียสละของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายศักดิ์เกษม นิยมวานิช ผู้บริหารบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งย่านเพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาอนุญาตให้ทำการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจพนักงาน ที่ได้สละเวลา และอำนวยความสะดวก ให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมให้บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้สั่งสอนอบรมสร้างปัญญาแก่ผู้วิจัย ซึ่งเป็นเสมือนกำลังใจทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

พรธนา นิยมวานิช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การติดสิ่งเสพติด.....	4
ความหมายของพฤติกรรม.....	4
ประเภทของพฤติกรรม	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและยาบ้า	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและยาบ้า.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง	32
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัวของพนักงาน.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัวของพนักงาน.....	33
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัวของพนักงาน	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัวของพนักงาน.....	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
ปรากฏการณ์ของการศึกษา.....	36
วิธีการศึกษาปรากฏการณ์.....	36
การประมวลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
สรุปผลการวิจัย	40
ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก	51
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	56

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แนวคิดแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	7
2 ความหมายของยาเสพติด	12
3 กระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกายของยาบ้า	20
4 กระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกายโดยการฉีด.....	21
5 กระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกายโดยการสูบ หรือสูด.....	22

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ยุคโลกาภิวัตน์นำความเจริญและความเสื่อมมาสู่สังคมมนุษย์ มนุษย์มีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตมากขึ้น เข้าสู่ยุคคอมพิวเตอร์ มีการประดิษฐ์นวัตกรรมที่เอื้อต่อความเจริญทางด้านเทคโนโลยีข่าวสารข้อมูล ขณะเดียวกัน ในโลกธุรกิจมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง การผลิตสินค้านอกจากการผลิตแบบจำนวนมหาศาลแล้ว ยังต้องผลิตด้วยความรวดเร็วและมีคุณภาพด้วยเพื่อยืนตระหง่านในโลกแห่งการแข่งขันอีก ปัญหาที่สังคมไทยประสบคือ จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้อย่างไร

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่กระแสโลก รับวัฒนธรรมการบริหารธุรกิจแบบตะวันตกมาก่อนให้เกิดกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม สังคมไทยจำต้องปรับเปลี่ยนและเตรียมวางแผนเพื่อรองรับสภาพการณ์ต่างๆ ให้ทันการณื่อดังที่กล่าวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับต่างๆ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้แนวความคิดที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบการบริหารภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับอันจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีคนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544))

สิ่งเสพติดเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน มีผลกระทบต่องู่เสพ ทำให้สุขภาพกายเสื่อมโทรม เพราะต้องเสพจำนวนมากขึ้น ย่อมเสียทรัพย์สินเงินทอง ชื่อเสียง ถ้าสิ่งเสพติดมีผลต่อสมองจะทำให้ประกอบการทำงานไม่ได้ จะก่ออาชญากรรมได้ง่าย เป็นปัญหาสังคมต่อไป

ในปัจจุบัน ปัญหาสิ่งเสพติดในประเทศไทยทวีความรุนแรงมากขึ้น (มติชนรายวัน. 27 กรกฎาคม 2535: 22) เพราะประเทศไทยตั้งอยู่ใกล้แหล่งผลิตสิ่งเสพติดรายใหญ่ของโลกแห่งหนึ่ง คือ บริเวณรอยต่อของสามประเทศ ได้แก่ พม่า ไทย และลาว ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่า “บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ” (ฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด. 2532 ; การประชุมสัมมนาทางวิชาการด้านป้องกันและบำบัดการติดสิ่งเสพติด. 2532)

ปัญหาสิ่งเสพติดในประเทศไทยได้ขยายตัวมากขึ้นจากผลการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ผู้ผลิตมีการค้นคว้าเพื่อผลิตยาเสพติดให้เสพง่ายและมีวิวัฒนาการขึ้นเรื่อยๆ เช่นจากฝิ่นมาเป็นเฮโรอีน มอร์ฟีน ยาอี เพื่อผู้ขายจะบรรจุกีบห่อ พกกับตัวเพื่อนำไปจำหน่ายได้ง่ายขึ้น

เดิมสิ่งเสพติดโดยเฉพาะยาแอมเฟตามีนมีใช้ในหมู่ผู้ใช้แรงงานเพื่อช่วยกระตุ้นให้ทำงานเป็นเวลานานโดยไม่เหนื่อยหรือง่วง เช่น พนักงานขับรถระยะทางไกล เกษตรกร ราคาไม่แพง ต่อมายาประเภทนี้ได้แพร่หลายในหมู่นักเรียน เมื่อมีความต้องการในตลาดมาก ทำให้ผู้ผลิตตั้งราคาไว้สูง จึงเป็นแรงจูงใจแก่ผู้ที่ค้ากำไรจากยานี้ ได้ใช้เทคนิคการตลาดมาใช้ในการจำหน่าย ยาแอมเฟตามีนจึงแพร่หลายทั่วประเทศและเปลี่ยนชื่อเป็น “ยาบ้า” หรือ “ยาม้า”

พนักงานบริษัทส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้เป็นเยาวชนที่มาจากต่างจังหวัดและชุมชนแออัด ในวัยเด็ก ครอบครัวของพวกเขาไม่ได้เอาใจใส่พวกเขาเท่าที่ควร บิดามารดามีความขัดแย้งกันจึงมีส่วนผลักดันให้เด็กเสพยา นอกจากนี้ ยังมีอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนและคลุกคลีด้วยการร่วมเสพยาเพื่อแสดงความเป็นกลุ่มเดียวกันก็มีผลอย่างมาก ดังเช่นผลการวิจัยของ (สนิท สมัครการ, 2530:) ที่ศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของหนุ่มสาวไทย ที่มีอายุระหว่าง 15-40 ปี จำนวน 1,033 คน พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาคอนข้างต่ำ คือจบการศึกษาระดับประถมศึกษาเกือบทั้งหมด ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและยากจน สภาพครอบครัวเกือบครึ่งของผู้ติดสิ่งเสพติดมาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem Behavior Theory) อธิบายกลุ่มตัวแปรสำคัญของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem Behavior) ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ภูมิหลัง และสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Background and Context variable) กลุ่มที่สอง การรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Perceived Environment) กลุ่มที่สาม บุคลิกภาพ (Personality)

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า พนักงานของบริษัทเอกชนที่ติดสิ่งเสพติด น่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติด ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และสังคมรอบข้างดังที่ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

ปัญหาการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร มีปัญหาและอุปสรรคที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติด ความร่วมมือในการปฏิบัติว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของพฤติกรรมกาติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง อันจะเป็นข้อมูลประกอบในการวางนโยบายในการบริหารของผู้บริหารในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาพนักงานในบริษัทแห่งนั้นให้มีคุณภาพเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยสภาพแวดล้อมและภูมิหลังทางสังคม ความเชื่อในกฎระเบียบและบรรทัดฐานทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
2. ผลการศึกษาทำให้ทราบปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและภูมิหลังทางสังคม
3. ผลการศึกษา สามารถใช้เป็นแนวทางให้ ผู้บริหารนำไปปรับปรุงและพัฒนาพนักงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมกาติดสิ่งเสพติด หมายถึง การแสดงออกของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งเกี่ยวกับการเสพสิ่งเสพติดจนติดโดยแสดงออกดังนี้ ติดการใช้เป็นประจำ ใช้อย่างต่อเนื่อง แรงเพิ่มขึ้น มีสุขภาพทรุดโทรม อารมณ์แปรปรวนโดยเฉพาะเมื่อต้องการเสพยาแล้วไม่มีเสพ

สิ่งเสพติดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดที่ให้โทษ มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีผลทำให้ผู้เสพมีความรู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า ไม่เหนื่อยง่าย แต่เมื่อเสพติดต่อกันเป็นระยะเวลานานจะทำลายสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การติดสิ่งเสพติด
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรม
 - 1.2 ประเภทของพฤติกรรม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและยาบ้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและยาบ้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัวของพนักงาน
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัวของพนักงาน
 - 3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัวของพนักงาน
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัวของพนักงาน
 - 3.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การติดสิ่งเสพติด

1.1 ความหมายของพฤติกรรม

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2535:97-101) ให้ความหมายของพฤติกรรมว่าหมายถึงปฏิกิริยาหรือกิจกรรมของสิ่งมีชีวิตที่สามารถสังเกตได้หรือไม่ได้ที่อยู่ภายในหรือแสดงออกมาภายนอกโดยแบ่งเป็นพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกโดยที่พฤติกรรมภายในเป็นกิจกรรมที่เกิดจากการทำหน้าที่ของสมองโดยรวม สดสม และสั่งการ ส่วนพฤติกรรมภายนอก หมายถึงปฏิกิริยาหรือกิจกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาทางวาจาการกระทำต่างๆให้บุคคลอื่นเห็น เพื่อสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2538:155-158) ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ทุกประเภท โดยที่สามารถสังเกตได้หรือไม่ได้แต่สามารถวัดได้ด้วยความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อ

เฉลิมพล ดันสกุล(2543:2) ให้ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลนั้นได้แสดงออกมาให้เห็น และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยอาจไม่สามารถสังเกตเห็นได้ แต่รับรู้ทางประสาทสัมผัส โดยแบ่งพฤติกรรม ออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) คือกิจกรรมและการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วสามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงและพฤติกรรม

ภายใน (Cover behavior) คือกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของบุคคล โดยไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง

โกลเดนสัน (Goldenson, 1948: 90) ให้ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง เป็นการกระทำหรือกิจกรรมของบุคคลโดยการกระทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผ่านการวิเคราะห์มาแล้วหรือบางครั้งเป็นไปโดยไม่รู้ตัว

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า พฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดจึง หมายถึง “การแสดงออกของผู้เสพเกี่ยวกับการเสพติดจนติดโดยแสดงออก ดังนี้ ติดการใช้เป็นประจำ ใช้อย่างต่อเนื่อง แรงเพิ่มขึ้น มีสุขภาพทรุดโทรม อารมณ์แปรปรวน โดยเฉพาะเมื่อต้องการเสพแล้วไม่มีเสพ” อิทธิพลของเพื่อนทำให้มีพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติด การทดลองเสพยาบ้า สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า โดยธรรมชาติของวัยรุ่นชายจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมที่เกิดปัญหามากคือเรื่องยาเสพติด โดยในบริษัทเอกชนแห่งนี้มีทั้งวัยรุ่นชายที่อาศัยอยู่รวมกันและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ง่ายต่อการหาซื้อยาบ้า ครั้งแรกในการเสพยาบ้า โดยเริ่มจากการได้รับคำแนะนำ ชักชวนให้ทดลอง ซึ่งบางคนเต็มใจลอง แต่บางคนต้องลองเพราะกลัวเพื่อนเยาะเย้ยว่าซ้าขาดตาขาว ดังนั้นปัญหาลำคัญในบริษัทเอกชนแห่งนี้จึงเกิดจากการขาดความรู้ การอบรม และความใกล้ชิดระหว่างเจ้านายและลูกน้อง โดยส่วนใหญ่พนักงานที่อาศัยอยู่ในบริษัทเอกชนแห่งนี้มาจากประเทศลาวซึ่งในประเทศลาวนั้นก็ง่ายต่อการเข้าถึงสิ่งเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า

1.2 ประเภทของพฤติกรรม

อารีย์ พันธมณี (2534:15-16) ได้แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้จากภายนอก มี 2 ลักษณะ คือ

1.1 พฤติกรรมแบบโมลาร์ (Molar) เป็นพฤติกรรมหน่วยใหญ่ที่สังเกตเห็นได้ด้วยตาเปล่า โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือและตรวจสอบ เช่น การเคลื่อนไหวของร่างกาย ได้แก่ การเดิน ยืน หัวเราะ เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมแบบโมเลกูลาร์ (Molecular) เป็นพฤติกรรมหน่วยย่อยที่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสังเกต เช่น การเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การไหลเวียนโลหิต กระแสประสาท เป็นต้น

2. พฤติกรรมภายใน (Covert behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลมีอยู่ในใจตนเอง โดยที่บุคคลอื่นไม่สามารถรับรู้ได้ถ้าไม่บอกหรือแสดงออกมาให้เห็น เช่น ความรู้สึก ความคิด การตัดสินใจ เป็นต้น

ดังนั้น พฤติกรรมการติดสิ่งเสพติด คือ ต้องการเพิ่มขนาดการเสพยาขึ้นเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยาและมีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา สุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

สารเสพติดตามความหมายของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญสารเสพติดองค์การอนามัยโลก (ป.ป.ส.2521:14) ได้ให้คำจำกัดความของสารเสพติดว่า สารเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้วโดยการกิน ฉีด สูบ หรือ ดมก็ตาม แล้วทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจผู้ใช้นี้ มีลักษณะ ดังนี้

1. ผู้ที่ใช้นี้จะต้องเพิ่มขนาดอยู่ตลอดเวลา
2. เมื่อหยุดใช้ยาก็จะทำให้เกิดอาการของการอดยา
3. ถ้าใช้เป็นเวลานานจะเกิดความต้องการยามากทั้งร่างกายและจิตใจ
4. เกิดผลร้ายต่อสุขภาพในระยะยาว

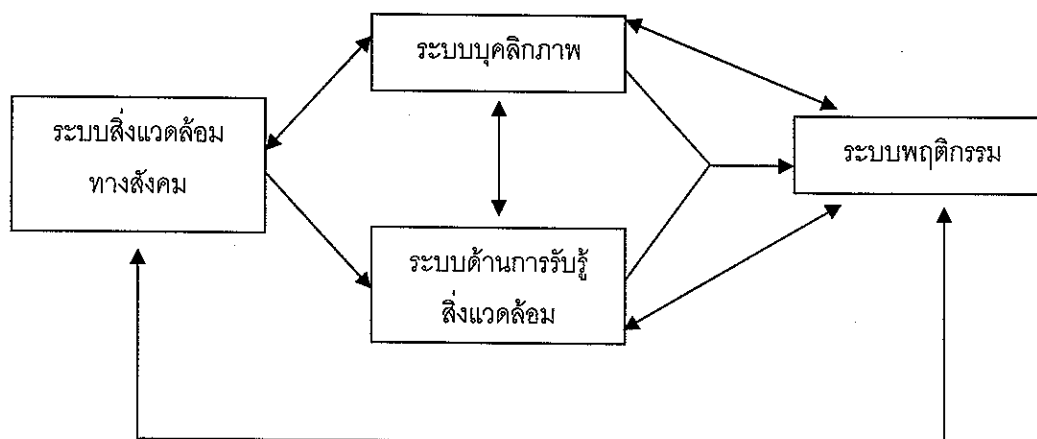
(คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการใช้น้ำยาเสพติดในสถานศึกษา

,2521:14)

1.3 ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเจสเซอร์

ทฤษฎีที่อธิบายสาเหตุของการเริ่มใช้น้ำยาเสพติดมีอยู่หลายทฤษฎี ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem Behavior Theory) ของเจสเซอร์เป็นทฤษฎีหนึ่งที่มีกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมตัวแปรส่วนบุคคล และบทบาทสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการแสดงพฤติกรรม ในทฤษฎีได้กล่าวถึงตัวแปรสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมที่เป็นปัญหา 3 กลุ่ม คือ

1. ภูมิหลัง และสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Background and Context Variable)
2. การรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Perceived Environment)
3. บุคลิกภาพ (Personality)

ภาพประกอบ 1 แนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
(ดุขฎิ โยเหลา และคนอื่นๆ. 2540: 8 ปรับจาก Jessor, R. and others. 1991:21)

พื้นฐานของทฤษฎีมาจากแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมทุกอย่างเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมโดยที่การศึกษา โดยการที่จะศึกษาเพื่ออธิบายพฤติกรรม จะต้องศึกษาตัวแปรทั้งสองกลุ่มพร้อมกันจะเห็นได้จากการใช้ลูกศรทิศทางเดียวที่เชื่อมระหว่างตัวแปรด้านบุคลิกภาพและการรับรู้สิ่งแวดล้อมไปสู่ระบบพฤติกรรม ว่ามีตัวแปรในกลุ่มสิ่งแวดล้อม 2 กลุ่ม คือ

1) สิ่งแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม หรือลักษณะที่เป็นทางกายภาพ เช่น ระดับการศึกษา รายได้ การนับถือศาสนา โครงสร้างของครอบครัว

2) การรับรู้สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่บุคคลรับรู้จากประสบการณ์และสะท้อนมิติทางสังคมที่มีความหมายหรือมีความสำคัญต่อวัยรุ่น ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในเชิงสาเหตุมากกว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคม

3) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทางจิตใจหรือบุคลิกภาพบางประการของแต่ละบุคคลที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ตามทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึงตัวแปรด้านความรู้คิดทางสังคม (Sociocognitive Variable) ได้แก่ ความเชื่อ ทศนคติ ความคาดหวัง ค่านิยม และการกำหนดแนวปฏิบัติของตนเองและที่เกี่ยวข้องกับสังคม ซึ่งสะท้อนการเรียนรู้ทางสังคมและประสบการณ์ (Jessor and others. 1991: 26-31)

1. สิ่งแวดล้อมกับการใช้ยาเสพติด

ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ได้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมที่เป็นพื้นฐานทางสังคมว่าเป็นลักษณะที่วัดได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่น อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย จากผลการวิจัยต่างๆ พบว่า กลุ่มผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มี

ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขาย (อารยา สิโรตม และคนอื่นๆ. 2540: บทคัดย่อ อ้างอิงจากงานวิจัยยาเสพติดปี พ.ศ. 2539-2541) ข้อมูลส่วนนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้วันชัย ธรรมสังการ และคนอื่นๆ (2541: 27) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการติดยาเสพติดของผู้ป่วยในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดติดภาคได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยเรียนอายุต่ำกว่า 25 ปี ลงมา มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาฝ่ายวิชาการ กองสารวัตรนักเรียน (2536: 44,51,59) พบว่านักเรียนที่ติดยาส่วนใหญ่จะเรียนสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ ในด้านรายได้ของครอบครัวจะมีรายได้ต่ำ

2. การรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับการใช้ยาเสพติด

การรับรู้สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่บุคคลรับรู้จากประสบการณ์และสะท้อนมิติทางสังคมที่มีความหมายและความสำคัญต่อบุคคลนั้น ในการอธิบายพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจะศึกษากลุ่มตัวแปรการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความหมายหรือความสำคัญต่อวัยรุ่น ก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และกลุ่มเพื่อนซึ่งตัวแปรด้านการรับรู้สิ่งแวดล้อมที่ใช้ทำนายพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น ได้แบ่งลักษณะที่เป็นผลกระทบจากการรับรู้สิ่งแวดล้อม ออกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1) การเข้ากันได้ของครอบครัวและเพื่อนๆ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของครอบครัวและอิทธิพลของเพื่อน 3) การยอมรับและไม่ยอมรับของครอบครัวต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา 4) แบบอย่างพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเพื่อน (Jessor and others. 1991:29-30,200-201) ตัวแปรด้านการรับรู้สิ่งแวดล้อมอาจแบ่งได้ 2 ระดับ คือ ตัวแปรที่มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม เช่น การเป็นแบบอย่างในการใช้ยาเสพติดของพ่อแม่ และเพื่อน และตัวแปรที่ส่งผลโดยทางอ้อม เช่น การควบคุมของพ่อแม่ การควบคุมของเพื่อน อิทธิพลของพ่อแม่และของเพื่อน การรับรู้ความเครียด และเหตุการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิต

ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ได้กล่าวถึงลักษณะจิตวิทยาสังคมของวัยรุ่นส่วนใหญ่ มักจะมีมุมมองและความเอาใจใส่ในเรื่องต่างๆ ที่ไม่ตรงกับครอบครัว และเพื่อนจะมีอิทธิพลในการตัดสินใจมากกว่าครอบครัว เพื่อนจะมีความสำคัญในการยอมรับและเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ลักษณะวัยรุ่นที่กล่าวมานี้จะมีความสัมพันธ์ที่แน่นอนต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา โดยเฉพาะปัญหาการเสพยาเสพติด

ภัทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และคณะจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้เสพยาเสพติดประเภทนิโคติน (ยาบ้า) และสารระเหย เจ้าหน้าที่สถานบำบัดและผู้ปกครองของผู้เสพยาเสพติดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเสพยาและเลิกเสพยาเสพติด" กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ติดยาเสพติดชนิดยาบ้า ที่เข้ารับการบำบัดผู้ติดยาเสพติดทั้งของรัฐและเอกชน 195 แห่ง จำนวน 343 คน เจ้าหน้าที่ใน

สถานบำบัดที่ดูแลรักษาผู้ติดยา จำนวน 230 คน และผู้ปกครองหรือญาติของผู้เข้ารับการบำบัด จำนวน 173 คน

ผลการวิจัยพบว่า มีผู้เสพสารเสพติดชนิดยาบ้า มากกว่าสารระเหยและเป็นเพศชาย มากกว่าหญิง อายุเฉลี่ย 22 ปี เป็นนักเรียน นักศึกษา ที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ส่วนใหญ่ได้รับ ค่าใช้จ่ายจากบิดามารดาเฉลี่ยเดือนละ 1,001-3,000 บาท และเป็นค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการซื้อสารเสพติด เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด

ผู้เสพยาบ้า และสารระเหย ใช้สารเสพติดเพื่อความสนุกสนาน รongลงมาเพื่อ ต้องการให้จิตใจสบายลืมความทุกข์ โดยใช้สารเสพติดทุกวันเฉลี่ยวันละ 3 - 7 เม็ด แม้จะมีความรู้ เกี่ยวกับโทษพิษภัยและการป้องกัน แต่บางส่วนยังขาดความเข้าใจในเรื่องยาเสพติดเพราะเชื่อว่า การ สูดดมสารระเหยไม่ผิดกฎหมาย การเสพยาบ้ามีโทษทางกฎหมายเบากว่าสารเสพติดประเภทอื่น และ เห็นว่ายาบ้าหาซื้อได้ง่ายทำให้ผู้เสพมีโอกาสกลับไปติดอีก อีกทั้งการเลิกยาบ้าทำได้ยากเพราะหาก กลับไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ยังเสพออยู่ เช่นเดียวกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษา ผู้ติดยาเสพติดและผู้ปกครองหรือญาติของผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเลิกยาเสพติด และ สารระเหยทำได้ยาก หากผู้เสพยังอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานภาพเดิม ๆ ก็จะมีโอกาสกลับไปเสพยาเสพติดได้อีก

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งของ ครอบครัวและชุมชนเพื่อเป็นเกราะในการป้องกันภัยจากยาเสพติดและควรขอความร่วมมือจาก สื่อมวลชนในการเผยแพร่รายการต่าง ๆ ที่ไม่เป็นการยั่วยุให้มีการเสพยาเสพติดมากขึ้นด้วย

3. บุคลิกภาพ

เจสเซอร์ และคนอื่นๆ (Jessor and others. 1991: 26-27) ได้กล่าวว่า ลักษณะ ด้านบุคลิกภาพตามทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึง กลุ่มของตัวแปรด้านการรู้คิดทางสังคม (Sociocognitive variable) ได้แก่ ความเชื่อ ทศนคติ ความคาดหวัง ค่านิยม และการกำหนดแนว ปฏิบัติของตนเองและที่เกี่ยวกับสังคม ซึ่งสะท้อนการเรียนรู้ทางสังคมและประสบการณ์

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาแบ่งตัวแปรด้านบุคลิกภาพเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ โครงสร้างที่เกี่ยวกับเป้าหมายและความคาดหวัง ได้แก่ การเห็นคุณค่าของความสำเร็จ การเห็นคุณค่า ความเป็นอิสระ ความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จ ความคาดหวังเกี่ยวกับความเป็นอิสระ โครงสร้าง ด้านความเชื่อ ได้แก่ ความแปลกแยก (Alienation) การยอมรับบรรทัดฐาน ค่านิยม และข้อยึดถือ ปฏิบัติของสังคม (social criticism) ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) และความเชื่ออำนาจ ภายใน-ภายนอกตนเอง และกลุ่มที่สามคือ โครงสร้างด้านการควบคุม ได้แก่ ทศนคติต่อต้าน

พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ทศนคติด้านจริยธรรม และความยึดมั่นทางศาสนา ตัวแปรสองกลุ่มหลัง เป็นตัวแปรที่ควบคุมมิให้บุคคลทำพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (ดุซงกี โยเฮลา และคนอื่นๆ. 2540: 14)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเพื่อนและการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน

การคบเพื่อนและการเข้ากลุ่ม เป็นพัฒนาการทางสังคมตามธรรมชาติของบุคคลและวัยรุ่น ส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจึงมีเวลาส่วนมากอยู่ที่โรงเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน เพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อเด็กวัยนี้มาก ในการศึกษาพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของวัยรุ่น โดยเฉพาะปัญหาการใช้ยาเสพติด ตัวแปรที่สำคัญ คือผลกระทบจากการคบเพื่อน การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่น เพราะว่าถ้าได้คบเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีแล้ว ก็อาจถูกเพื่อนชักจูงไปในทางเสื่อมเสียได้ (ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ. 2539: 9)

ความสำคัญของกลุ่มเพื่อนนั้นได้มีผู้กล่าวเปรียบเทียบว่าเป็นครอบครัวที่สอง (Second Family) ของวัยรุ่นเนื่องจากการเข้ากลุ่มเพื่อจะเป็นส่วนเติมเต็มในการพัฒนาทางด้านอารมณ์และสังคมให้กับวัยรุ่น (Muisener. 1994: 91)

ตามแนวคิดเรื่องกลุ่มเพื่อนได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า กลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนคือกลุ่มที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีอายุเท่าๆ กัน ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน มีความคิด การกระทำคล้ายๆ กัน และมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการขัดเกลาทางสังคมของวัยรุ่น (Muss. 1990: 157; Steinberg. 1989: 11; อ้างอิงจากนิรนาท แสนสา. 2543: 66) กลุ่มเพื่อนจึงมีความสำคัญที่ทำหน้าที่เป็นเงื่อนไขที่ทำให้วัยรุ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ สำคัญ 4 ประการ คือ

ประการแรก ทำให้วัยรุ่นเรียนรู้ที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ โดยผ่านการเรียนรู้ในกลุ่มเพื่อน สามารถรับคำวิพากษ์วิจารณ์ และการปรับตัวอยู่ร่วมกับคนอื่นได้

ประการที่สอง กลุ่มเพื่อนเป็นสถานการณ์ทำให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ แยกแยะความเข้าใจเกี่ยวกับระบบค่านิยมของตนเอง เป็นกระบวนการสร้างเอกลักษณ์แห่งตนที่เป็นอัตมโนทัศน์ (Self-concept) ได้โดยมีการสำรวจและประเมินทางเลือกระบบค่านิยม คุณค่า ความหมายที่เหนือการควบคุมดูแลของพ่อแม่ ซึ่งกลุ่มเพื่อนนี้จะเป็นผู้ให้รู้สึกมั่นคงปลอดภัย ให้การสนับสนุนในการทดลองระบบค่านิยมในชีวิต

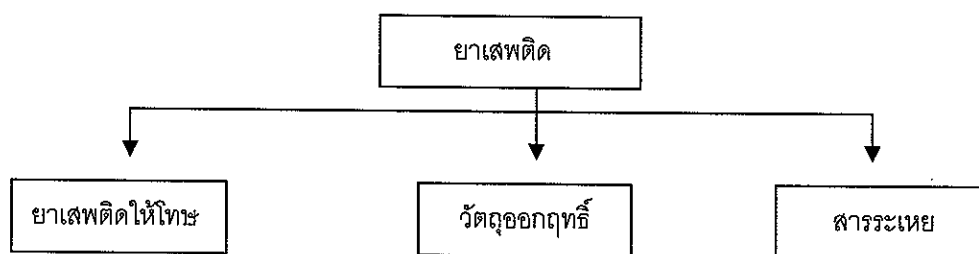
ประการที่สาม ในภาวะที่มีความกดดัน ความคับข้องทางจิตใจ โดยเฉพาะที่เกิดจากความสัมพันธ์ในครอบครัว กลุ่มเพื่อนจะเป็นสถานการณ์เงื่อนไขที่ช่วยเหลือทางความรู้สึกเหล่านี้ได้

ประการที่สี่ กลุ่มเพื่อนทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ สั่งสอน โดยจะอธิบายว่า ความคิดการกระทำแบบใดหมายถึงการเป็นพวกเดียวกัน หรือความเป็นในกลุ่ม (In group) และความคิดการกระทำใดที่ไม่ใช่พรรคพวกเดียวกัน (Out group) เช่นกลุ่มเพื่อนจะช่วยอธิบายหรือตอบคำถามหรือให้

ภายหลังเมื่อหยุดเสพ" แพทย์ให้ความหมายว่า "สิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่แสดงความผิดปกติของผู้เสพ" นักอาชญาวิทยาให้ความหมาย"ยาเสพติดเป็นเป็นวัตถุมีพิษชนิดหนึ่งและพิษของยาเสพติด เป็นต้นเหตุให้เกิดอาชญากรรม" (เปรมจิต ชลวิถี. อ้างอิงจาก จิตรา ล้นหลาม. 2541:9)

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของคำว่า "ยาเสพติด" ว่า "ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่ายาเสพติดให้โทษ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหยว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย"

ดังนั้น คำว่า "ยาเสพติด" ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 จึงมีความหมายกว้างกว่าคำว่า "ยาเสพติดให้โทษ" เพราะยาเสพติดให้โทษเป็นเพียงประเภทหนึ่งของยาเสพติดเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้จากภาพประกอบข้างล่างนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงความหมายของยาเสพติด

ที่มา: ส่วนกรพัฒนาระบบข้อมูล สำนักงานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540: 25.

สำหรับความหมายของคำว่า "ยาเสพติดให้โทษ" ได้มีบัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2528 และพระราชบัญญัติให้โทษ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2530 ดังนี้

"ยาเสพติดให้โทษ" หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูด หรือด้วยประการใดๆแล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ

2.1.2 ประเภทของยาเสพติด

ยาเสพติดในปัจจุบันมีมากกว่า 100 ชนิด ซึ่งแบ่งตามลักษณะของการกำเนิดได้ 2 ประเภท

1. ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drug) เช่นฝิ่น กัญชา กระท่อม เป็นต้น

2. ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drug) เช่นเฮโรอีน ยานอนหลับ ยา
ระงับประสาท ยาหลอนประสาท เป็นต้น

วงการแพทย์แบ่งยาเสพติดให้โทษเป็น 4 ประเภท คือ (จิตรา ล้นหลาม 2541:10)

1. ยาเสพติดประเภทฝิ่น และผลิตภัณฑ์ที่มาจากฝิ่น เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน
โคเคอีน ตลอดจนสารสังเคราะห์อื่นๆ ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน เช่น เพธิดีน เมธาโน โปเซโทโน
 เป็นต้น

2. ยากดประสาท หรือยากล่อมประสาท เช่น ฟีนอบาปีโทน ทูอินาล โซโคโดนาล
โซเดียม ซอลเนอริล และยานอนหลับอื่นๆ เช่น ไพรไมค์ คลอโรล ไฮเดรท พาราลดีไฮด์ ภูตดาไมล์ และ
เมตากู และเมตากู อาโลน เป็นต้น

3. ยากระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน โคเคอีน ไบกระท่อม ยาบ้า หรือยา
ขยัน เป็นต้น

4. ยาหลอนประสาท ได้แก่ กัญชา แอลเอสดี ดีแอมที เมสคาติน และเห็ด
บางชนิด ยาประเภทนี้จะออกฤทธิ์ทำให้ประสาทรับรู้ของร่างกายผิดแปลกไปจากเดิม

สำหรับ "ยาเสพติดให้โทษ" ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
มาตรา 7 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และพระราชบัญญัติ
ยาเสพติด ให้โทษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 25530 แบ่งประเภทของยาเสพติดให้โทษเป็น 5 ประเภทคือ (จิตรา
ล้นหลาม. 2541: 12)

1. ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงไม่เป็นประโยชน์ทางการแพทย์มี
ทั้งหมด 22 ชนิด เช่น เฮโรอีน (Heroin) อาเซทอร์ฟีน (Acetorphine) แอมเฟตามีน (Amphetamine)
เมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine) เป็นต้น

2. ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน
(Cocaine) โคดีอีน (Codeine) ฝิ่นยา (Medicinal)

3. ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยา และมียาเสพติด
ให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย เช่น Cosome, IL Vico Syrup, Codyl Cough Linctus (ยาแก้ไอโคดิล)

4. ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ประเภท 1 หรือ
ประเภท 2 มีทั้งหมด 15 ชนิด เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซทิลคลอไรด์
(Acetyl Chloride) และเอทิลิดีน ไดอะเซเตต (Ethylidine Diacetate)

5. ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่ได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง ประเภท 4 มีทั้งหมด
4 ชนิด ได้แก่ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น (ซึ่งหมายความรวมถึงพันธุ์ฝิ่น เมล็ดฝิ่น ก้านฝิ่น พางฝิ่น)
และพืชเห็ดขี้ควาย

2.1.3 ความหมายของยาบ้า

วรลักษณ์ ชีร์โมกษ์ (2537: 33) กล่าวว่า ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดประเภท กระตุ้นประสาทหรือที่เรียกอีกชื่อว่า ยาขยัน ทำให้ตื่นตัว ไม่่วงเหงาหาวนอน กระตุ้นการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางทำให้การเคลื่อนไหวมากขึ้น รู้สึกมีเรี่ยวแรง มีพลังกระฉับกระเฉง ทำให้การกระทำที่เกิดขึ้นคล้ายเครื่องจักรที่ไร้จิตใจ ไร้อารมณ์ และทำลายร่างกายที่ละเล็กละน้อย

วิจิตร บุญยะโหดระ (2538:130) ให้ความหมายของยาบ้าไว้ว่า ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดประเภทยากระตุ้นประสาทและเป็นยาอันตรายที่เสพติดเป็นนิสัย อยู่ในความควบคุมของพระราชบัญญัติยาเสพติด มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดความคิดอ่านแจ่มใสในสมอง และร่างกายไม่มีความเหน็ดเหนื่อยในช่วงระยะแรกที่เสพ พวกที่ต้องการกำลังทางกายและสมองนิยมใช้มากกว่าบุคคลปกติ เพราะฤทธิ์ยาทำให้เกิดอาการตื่นเต้น มีอสัง ความคิดอ่านเร็วกว่าปกติแต่สมาธิเสีย มีอิทธิพลต่อการไหลเวียนของโลหิต ทำให้ความดันเลือดสูง กระตุ้นหัวใจเกิดอาการใจสั่น การใช้ยาในระยะนานๆ จะเกิดการเป็นพิษ สุขภาพทรุดโทรม มีความเสื่อมทางจิตและเป็นโรคหวาดระแวง

สำนักงานอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข (2539:1-2) สรุปความหมายของยาบ้าไว้ว่า ยาเสพติดประเภทให้โทษประเภทที่ 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลางและระบบประสาทส่วนปลาย ทำให้ตื่นตัว กระปรี้กระเปร่า เหนื่อยช้า

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีผลทำให้ผู้เสพมีความรู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า ไม่เหนื่อยง่าย แต่เมื่อเสพติดต่อกันเป็นระยะเวลานานจะทำลายสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต

2.1.4 ประวัติและความเป็นมาของยาบ้า

แอมเฟตามีน (Amphetamine) เป็นสารสังเคราะห์ที่มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาท สารนี้ถูกสังเคราะห์ขึ้นมาเป็นครั้งแรกในประเทศเยอรมนี เมื่อปี พ.ศ. 2430 โดย อิดิลีโน (Edeleno) ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติทางการแพทย์ของแอมเฟตามีนเพิ่งจะมีขึ้นในปี พ.ศ.2471 โดยการค้นพบของ กอร์ดอน แอลเลส (Gordon Alles) เพื่อที่จะหายามาใช้แทนทางการแพทย์ได้นำสารนี้มาใช้รักษาผู้ป่วยโรคหอบหืด โดยการนำแอมเฟตามีนมาใช้แทนอีเฟดริน ที่ถูกใช้เป็นยาสลบ

นอกจากนี้ประเทศญี่ปุ่น ก็ได้มีการสังเคราะห์สารแอมเฟตามีนขึ้นเช่นกันหลังประเทศเยอรมนีปี คือปีพ.ศ.2431 ต่อมาในปีพ.ศ.2475 แอมเฟตามีน ถูกผลิตออกมาในรูปของการสูดดมในชื่อว่าเบนซิดีน อินฮา-เลอร์ (Benzidine Inhaler) และถูกใช้กันอย่างแพร่หลายในสหรัฐอเมริกาอีก4ปีต่อมาคือพ.ศ.2479 สารนี้ถูกผลิตออกมาในรูปของ “ยาเม็ด” แอมเฟตามีนถูก

นำมาใช้ในลักษณะ ช่วยขจัดความอ่อนล้าและถูกนำมาใช้กระตุ้นอารมณ์ให้ดีขึ้น ในปีพ.ศ.2480 มีการใช้สารในลักษณะนี้แพร่หลายมากในนักเรียนนักศึกษามหาวิทยาลัย จนมีการศึกษาผลต่อสภาพจิตใจต่อสารตัวนี้

2.1.5 ลักษณะของยาบ้า

โดยทั่วไปลักษณะของยาบ้าเมื่อนำไปทำยาแล้วมักจะมีลักษณะเป็นเม็ดเล็กๆ หรือ แคปซูล โดยมีลักษณะดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2537:3-4)

รูปร่าง เม็ดยา กลมและแบน ทรงรี หรือเป็นผงบรรจุในแคปซูล
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.1-0.2 เซนติเมตร (1-2 มิลลิเมตร)
สี ส้ม น้ำตาล ขาว ม่วงอ่อน ฟ้า ครีมี เหลือง ชมพู ซึ่งบางครั้งมี

ลักษณะเป็นจุดประเล็ก ๆ เช่น ขาว น้ำตาลเข้ม และดำ เป็นต้น

สัญลักษณ์บนเม็ดยา รูปหัวม้า/LONDON(ด้านหนึ่งของเม็ดยาประทับรูปหัวม้า อีกด้านหนึ่งประทับคำว่าLONDON) รูปหัวม้า/ USA รูปหัวม้า /Marboro กิเลน/LONDON M2 m/99 99/เส้นแบ่งครึ่งเม็ด Sp/99 รูปค้างคาว/เส้นแบ่งครึ่งเม็ดยาหน้าหนึ่งเม็ด หนักประมาณ 0.06-0.12 กรัม(60-120 มิลลิกรัม)

ลักษณะการบรรจุ การแบ่งบรรจุมักแตกต่างกัน เช่น

- ห่อแต่ละเม็ดด้วยกระดาษตะกั่ว หรือกระดาษหนังสือ หรือพลาสติก หรือซองบุหรี
- บรรจุในหลอดกาแฟ ปิดหัวท้ายความร้อน อาจบรรจุ 1 เม็ด หรือมากกว่า
- ใส่ในฝา หรือละลายในเครื่องดื่มชูกำลังยี่ห้อต่างๆ
- ซุกซ่อนอยู่ในเนื้อทอฟฟี่ หรือลูกกวาด
- บรรจุในถุง / ซองพลาสติกแบบมีฝา / ลิ้นปิดเปิด (แบบซองใส่ยา) ขนาดและสีต่างๆ กัน

เช่น ซองสีแดง เหลือง เทา ขาว และซองพลาสติกใส ที่ของอาจพิมพ์สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น พิมพ์คำว่า "เป่าบันจิ้น" สำหรับใช้กับไก้ "ซูเปอร์แมน" "ปลาฉลาม" "METHEDRINE" "MARLBORO" "ตราควาง" และ "Jumbo Jet"

2.1.6 ประเภทของยาบ้า

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาบ้าหรือแอมเฟตามีนในประเทศไทย อาจจัดกลุ่มยาบ้าได้ 3 ประเภท (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2537: 23)

2.1.6.1 ยาบ้าแท้ ซึ่งเป็นยาบ้ากลุ่มแรกที่แพร่ระบาด มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ สารออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง จำพวก แอมเฟตามีน ซึ่งมีลักษณะเป็นเม็ดกลมแบนสีขาว เริ่มแรกบนเม็ดมีรูปม้า ต่อมาอาจพบรูปมือชูสองนิ้ว หรือรูปดาว

2.1.6.2 ยาบ้าปลอม ต่อมาด้วยยาแอมเฟตามีน หรือ เมทแอมเฟตามีน เป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 มีการควบคุมการนำเข้า ผลิต และจำหน่ายอย่างเข้มงวดภายใต้ พ.ร.บ. วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 จึงมีการนำเอาตัวยาที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง แต่ออกฤทธิ์อ่อนกว่ามาใช้ซึ่งได้แก่สารพวกอีเฟดริน ยาบ้าซึ่งมีสารประกอบจำพวกนี้จะเรียกว่ายาบ้าปลอม

2.1.6.3 ยาบ้าฉงน พบว่ามีการแพร่ระบาดเมื่อประมาณปี 2528 ที่ผ่านมา ซึ่งมีสารออกฤทธิ์ชื่อ เฟนโพรพอเร็กซ์ (Fenproporex) มีคุณสมบัติหลายประการก้ำกึ่งระหว่างยาบ้าแท้ และยาบ้าปลอม และมีคุณสมบัติทางเคมีและทางกายภาพบางประการแตกต่างจากพวกแอมเฟตามีน ซึ่งใช้เป็นยาลดความอ้วนที่มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ปกติจะอยู่ในรูปของเกลือไฮโดรคลอไรด์ ยานี้เมื่อรับประทานเกือบทั้งหมดจะถูกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกลายเป็นแอมเฟตามีน ภายใน 4 ชม. (ในระยะ 1-4 ชม. จะตรวจพบแอมเฟตามีน และเฟนโพรพอเร็กซ์ ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลง 5-9 % ในปัสสาวะ)

2.1.7 การออกฤทธิ์ของยาบ้า

ยาบ้า (อินวามาส ศุภวรรณรักษ์, 2543: 15-16) จัดเป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางของมนุษย์ มีผลทำให้เพิ่มการตื่นตัวของสมอง ซึ่งการออกฤทธิ์นั้นขึ้นอยู่กับขนาดของยา ยาบ้าสามารถกระตุ้นระบบการหายใจและระบบการไหลเวียนของเลือดได้ โดยปกติจะกระตุ้นให้มีความรู้สึกแจ่มใสจิตใจสบายมีความตื่นตัวอยู่เสมอและมีแรงทำงานได้มากกว่าปกติ ไม่ง่วงนอน แต่ถ้าใช้ขนาดสูงๆจะทำให้เกิดอาการชัก คลุ้มคลั่ง หมดสติและอาจตายได้ (สารกิติลา และคณะ, 2534:10-11) ที่เป็นเช่นนี้เพราะคุณสมบัติของสารในยาบ้าที่มีต่อระบบประสาทส่วนกลาง อย่างเช่นในกรณีกรดยาบ้าประเภทเมทแอมเฟตามีนที่กำลังแพร่ระบาดในสังคมสมัยนี้ขณะนี้เมื่อเสพสารเข้าไปจะออกฤทธิ์ภายใน 30 นาทีระดับของสารในกระแสเลือดจะสูงสุดหลังรับประทาน 2-3 ชม. ฤทธิ์จะคงอยู่นาน 10-30 ชม. และฤทธิ์จะคงอยู่ขึ้นกับการขับถ่ายปัสสาวะ ถ้าไม่ถูกขับออกมาจะถูกทำลายและขจัดออกโดยตับ สารเหล่านี้จะเข้าสู่สมอง มีผลทำให้สารสื่อประสาท

ที่สำคัญในสมองผิดปกติซึ่งสารสื่อประสาทที่สำคัญในสมองมี 2 ตัว คือ โดพามีน(Dopamine) และนอร์แอดรีนาลีน (Noradrenadine)

นอกจากนี้ยาบ้ำยังมีผลต่อศูนย์รวมประสาทสมองที่ควบคุมความหิว ทำให้ความหิวน้อยลงแต่ร่างกายของคนมีภาวะติดต่อกฤทธิ์ประการนี้ได้เร็วมาก ยาบ้ำเป็นยาที่ฤทธิ์ต่อจิตใจ จะทำให้เกิดการเสพติดและติดยาได้ง่าย ดังนั้นการเสพยาควรอยู่ในความควบคุมของแพทย์การเสพยาบ้ำปริมาณสูง จะทำให้เกิดเป็นพิษอย่างรุนแรง เช่น อาเจียน ปวดศีรษะ เป็นไข้และเกิดความคิดสับสน จนอาจจะทำให้เกิดอัตวินิบาตกรรมได้ พิษรุนแรงนี้อาจบรรเทาได้โดยการทำให้กินแอมโมเนียคลอไรด์ (Ammonium Chloride) เพื่อทำให้ปัสสาวะเป็นกรด ซึ่งจะช่วยเร่งอัตราการขับถ่ายสารยาบ้ำออกจากร่างกายได้เร็วขึ้น ได้มีการทดลองให้ยาบ้ำในคน พบว่า หากให้ขนาดต่างๆ จึงทำให้รู้สึกสบาย หายเหนื่อย กระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า มีความมั่นใจในตนเอง เมื่อเพิ่มขนาดก็จะกระฉับกระเฉง เริ่มมีความกังวลไปต่างๆนาๆ เบื่ออาหารและนอนไม่หลับ อารมณ์จะเปลี่ยนจากอารมณ์ดี เป็นอารมณ์เศร้า เศ็ง หงุดหงิดง่าย โมโหง่าย

ฤทธิ์ข้างเคียงของยาบ้ำนั้นมีมากมาย อาทิเช่น ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็ว ไม่เป็นจังหวะ ปัสสาวะไม่ออกเพราะหูรูดไม่ทำงาน ไข้สูงเบื่ออาหาร นอนไม่หลับ ท้องอืด อาหารไม่ย่อย มีอาการโรคจิตระแวง เป็นต้น

สำหรับฤทธิ์ของยาบ้ำเมื่อเสพบกับสารอื่นๆจะไม่สามารถบอกได้ว่าฤทธิ์จะเริ่มเมื่อใด แต่ถ้าผู้เสพยาบ้ำอย่างเดียวจะสามารถรู้ถึงฤทธิ์ยาได้ สำหรับการเสพยาบ้ำร่วมกับกับยาและสารอื่นๆ เช่น แอลกอฮอล์ ฤทธิ์ของยามีการมีการปนเปกันกล่าวคือจะกระตุ้นให้แรงขึ้นกว่าเดิม แต่ไม่สามารถพยากรณ์ได้ว่าฤทธิ์ของยาแรงเท่าไรเพราะการดื่มแอลกอฮอล์นั้นไม่ได้มีการกำหนดขนาดของการดื่มการเสพยาบ้ำกับสารอื่นๆซึ่งพบมากคือการผสมยาบ้ำกับเฮโรอีนแล้วฉีดเข้าเส้น ฤทธิ์ทางเภสัชกรวิทยาพบว่า เมื่อเสพสารดังกล่าวเข้าร่างกายแล้วจะทำให้ร่างกายมีภาวะอาการที่ผู้เสพรู้สึกหรือบอกได้ว่า"สบายดี" คือเฮโรอีนที่ผู้เสพใช้ร่วมกับยาบ้ำ จึงทำให้รู้สึกสบายอยู่ระยะหนึ่งก่อน ร่างกายจะรู้สึกง่วงหลับและยาบ้ำจะทำให้ขยายช่วงอาการสบายนี้ออกอีกระยะหนึ่ง ตามจำนวนที่ผู้เสพผสมผสานทั้งสองเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตามมีข้อที่น่าสังเกตคือ การที่ผู้เสพยาบ้ำด้วยการฉีดยาบ้ำเข้าเส้นมากกว่า 30 มิลลิกรัมต่อวันเป็นระยะเวลาติดต่อกัน จะทำให้เกิดอาการเบื่ออาหารและมีอาการทางจิตร่วมด้วยอาการของผู้เสพยาบ้ำ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ. 2539: 54-55)

ลักษณะอาการของผู้เสพยาบ้ำเพราะความจำเป็น หรือเพื่อให้เกิดความกระปรี้กระเปร่าเนื่องจากยาบ้ำเป็นยาที่ถูกร่างกายดูดซึมได้ง่าย จึงต้องเพิ่มขนาดเสมอๆอาการของผู้เสพยาบ้ำจึงมีลักษณะอาการแตกต่างกันไป โดยแบ่งเป็นลักษณะดังนี้ ตามอาการทางร่างกาย อาการทางจิต อาการของการเลิกเสพยา หรือหมดฤทธิ์ยา และอาการของการขาดยา

2.1.7.1 อาการทางกาย

สำหรับผู้ที่ใช้ยาขนาดต่างๆตั้งแต่20-30มิลลิกรัมต่อวัน จะทำให้เกิดอาการของการติดยาได้ ซึ่งอาการทางกายมักจำพบเห็นบ่อยๆ มีดังนี้

1. เบื่ออาหาร (Lose of Appetite)
2. มือสั่น (Tremor of the Hands)
3. พูดมาก (Talkativeness)
4. ตื่นเต้นง่าย (Excitability)
5. คลื่นไส้ (Nausea)
6. ความดันโลหิตสูง (High Blood Pressure)
7. หัวใจเต้นเร็ว แรงขึ้น (Abnormal Heart Rhythm)
8. อยู่ได้นานโดยไม่ต้องนอน (Insomnia)
9. เหงื่อออก กลิ่นตัวแรง (Heavy Perspiration)
10. ท้องเสีย (Diarrhea) หรือท้องผูก (Constipation)
11. ปากและจมูกแห้ง ริมฝีปากแตก ทำให้ต้องเลียริมฝีปากบ่อยๆ
12. ทำงานเกินปกติ หงุดหงิด อุนเจียว ชอบทะเลาะวาท
13. ม่านตาเบิกกว้าง (Enlarged Pupils)

2.1.7.2 อาการทางจิต

อาการทางจิตหรือจะเป็นบ้างจะเกิดขึ้นกับบุคคลได้ ในระหว่างที่บุคคลนั้นเสพยาได้สักระยะหนึ่ง อาการทางจิตนี้มีลักษณะคล้ายกับคนที่ เป็นโรคจิตชนิดหวาดระแวง จนแทบดูไม่ออกในบางครั้งเช่นอยู่ก็เอะอะว่าจะมีคนมาทำร้ายตน คว่าป็นอาวุธออกมาจะป้องกันตนเอง หรือไม่ก็หนีซุกซ่อนไม่กล้าออกจากบ้าน พูดไม่รู้เรื่อง มักเห็นภาพหลอนต่างๆ นานา

ระหว่างที่มีอาการเหล่านี้จะมีอันตรายกับตัวเองถึงตายได้ เช่น เห็นภาพหลอน ตกใจกลัวจนวิ่งหนีตกตึกหรือตกจากที่สูง หรืออาจถูกรถชน หรืออาจเป็นอันตรายต่อผู้อื่น เพราะมีความหลงผิดคิดว่าจะมีผู้อื่นมาทำร้ายตน ซึ่งการเสพยาในปริมาณ50มิลลิกรัมต่อวัน ติดต่อกัน3วันอาจกระตุ้นให้เกิดอาการผิดปกติทางจิต (สำนักงานป.ป.ส. 2537:11-12)

2.1.7.3 อาการของการเลิกใช้ยา หรือหมดฤทธิ์ยา

ผู้ที่เลิกเสพยาบ้าภายหลังเสพมานานต่อเนื่องกัน จะมีอาการทางร่างกายแต่เพียงเล็กน้อยที่เห็นชัดคือ อ่อนเพลีย ซึมเศร้า บางครั้งมีอาการใจคอหงุดหงิด อยากได้ยาอีก ในรายที่เสพเป็นครั้งเป็นคราวเมื่อยาหมดฤทธิ์อาการที่มักจะพบคือ

1. ปวดตามกล้ามเนื้อ
2. ง่วงนอนจัด หิวจัด
3. วิงเวียน
4. อ่อนเพลียมาก
5. ซึมเศร้าไม่มีชีวิตจิตใจ
5. มือสั่น

ใน 4-8 ชม. เมื่อยาหมดฤทธิ์แล้วเสพอีกเป็นครั้งที่2หลังจากนี้ร่างกายจะเกิดอาการต้านยาเกิดอาการหลับในขึ้นมาได้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2537:12)

2.1.7.4 อาการของการขาดยา

เมื่อผู้เสพยาบ้ามีอาการถึงขั้นติดยาบ้าแล้ว เมื่อไม่ได้เสพยาอีกก็จะเกิดอาการขาดยา ผู้เสพยาจะมีอาการทุกข์ทรมานมาก คือรู้อ่อนเพลียเสียแรงมากจะมีอาการเจ็บตามกล้ามเนื้อ ปวดบิดในท้อง มีความรู้สึกร้อนจัด สลับกับหนาวจัดได้ ผู้ที่นั้นอาจทรนทรายจนเอะอะ อาละวาด ทำร้ายผู้อยู่ใกล้เคียงได้ ที่สำคัญคือ อาจถึงฆ่าตัวตายได้ เพราะรู้สึกเศร้ามาก ซึ่งเกิดจากฤทธิ์ยาที่ขาดยานั่นเอง อาการเหล่านี้จะเกิดขึ้นหลังขาดยาไปเพียง2-3 วัน และอาจมีอาการทรมานแบบนี้เป็นอาทิตย์ซึ่งผู้ที่ติดแล้วมักจะทนการขาดยานี้ไม่ได้ก็จะดิ้นรนแสหายาบ้ามาเสพอีก

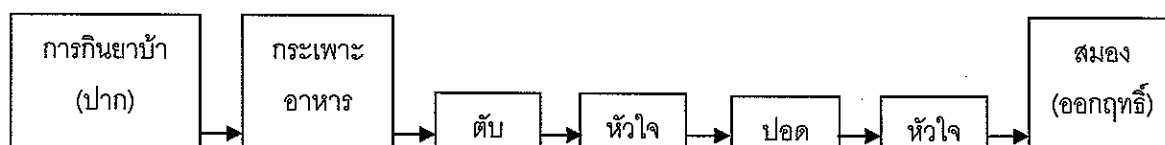
เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดมักเสพจำนวนยาเพิ่มขึ้นทุกครั้ง พิษจากการเสพยามากเกินไปจะทำให้ผู้นั้น มีอาการที่น่าตกใจคือ ตัวซีด ไข้ขึ้น ความดันโลหิตสูง ใจสั่น เดินโซเซ คลื่นไส้ อาเจียน ชัก หหมดสติ อาจถึงตายได้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2537:12-13) ลีวิต (Levitt 1982: 446)ได้อธิบายว่า ยาบ้า มีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้เสพ หากผู้เสพเข้าไปในปริมาณมากจะทำให้ผู้เสพมีอาการหวาดระแวง ตื่นเต้น กระตือรือร้นมากกว่าปกติ มีรายงานว่าผู้เสพยาบ้า จะกลายเป็นคนก้าวร้าวอย่างรุนแรง เอะอะอาละวาด มีอาการหลงผิดหูแว่ว ประสาทหลอน และจากการศึกษาของ แจฟเฟอร์(Jaffer.1983:14-15)ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าผู้เสพยาบ้าปริมาณมากเกินไปจะมีปัญหาต่อระบบอวัยวะ ในตับและไตจะถูกทำลาย สมองจะเสื่อมลงและสูญเสียความทรงจำ การเต้นของหัวใจผิดปกติ อาการเหล่านี้มีผลต่อสภาพร่างกายและเป็นสาเหตุทางพันธุกรรมต่อไป

2.1.8 วิธีการใช้ยาบ้า

ก่อนที่จะมีการใช้ยาบ้า ผู้ใช้จะต้องเตรียมอุปกรณ์ เริ่มจากการหาขายบ้า โดยวิธีต่างๆ โดยซื้อจากจุดจำหน่ายที่เป็นบ้าน ตัวบุคคลและร้านค้าตามลำดับ โดยซื้อครั้งละ 1-3 เม็ดมาจุดจำหน่ายจะมีกระดาษพอยล์ตะกั่วแถมให้ เพื่อให้ผู้ใช้ไว้พับเป็นกรวยหรือเป็นเรือสำหรับการสูบหรือสูด ในบางพื้นที่การให้ทดลองใช้เม็ดยาบ้าฟรีก่อนที่จะขายเม็ดยาให้ผู้ซื้อ เพื่อเป็นการยืนยันคุณภาพของเม็ดยา อุปกรณ์สำคัญในการใช้ยาบ้าในปัจจุบัน นอกจากกระดาษพอยล์ตะกั่วแล้ว ยังมีกระดาษพอยล์ตะกั่วในซองบุหรี่ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว ท่อเหล็กรูปตัวยูขนาดเล็ก หรือกล่องยานต์ไฟแช็ค และที่สำคัญคือ เม็ดยาบ้า เป็นต้น

วิธีการใช้ยาบ้า ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล (2540:25-28) ได้ศึกษาพบว่า การใช้ยาในประเทศไทยมีด้วยกัน 3 วิธีใหญ่ๆ ดังนี้

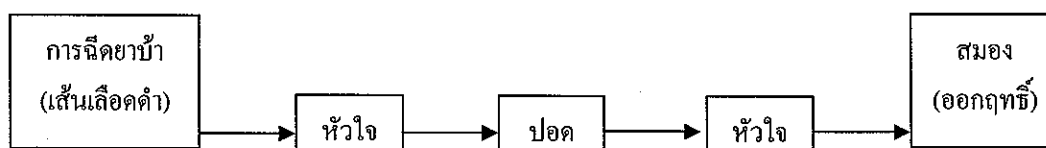
วิธีที่ 1 การกิน หรือการกลืน เป็นลักษณะการใช้ยาบ้าโดยการกินครั้งละ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ หรือ 1 เม็ดต่อครั้ง ฤทธิ์ของยาทางเภสัชวิทยา ก่อนเข้าสู่สมองจะผ่านอวัยวะต่างๆ ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกายของยาบ้าโดยวิธีการกินหรือการกลืน
ที่มา : ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 : 2525

จากภาพประกอบดังกล่าว จะเห็นได้ว่า วิธีการใช้ยาบ้าแบบกินจะออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทช้าเพราะกระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกาย โดยเฉพาะเมื่อผ่านตับจะทำหน้าที่ดูดซึมซับฤทธิ์ของยาบ้าไว้มาก่อนเข้าสู่อวัยวะส่วนอื่นๆ และสมองต่อไป ประมาณการออกฤทธิ์เต็มที่ใช้เวลาเป็นชั่วโมง กลุ่มประชากรที่ใช้ส่วนใหญ่ จะเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานแบบจ้างเหมา เช่น แรงงานก่อสร้าง แรงงานเกษตร แรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น เนื่องจากระบบการทำงาน เป็นการเหมาจ่าย ผู้บริโภคต้องทำงานแข่งกับเวลาโดยตลอด และเป็นที่น่าสังเกตว่า วิธีการกินนี้ไม่เป็นที่นิยมในหมู่นักเรียนวัยรุ่น

วิธีที่ 2 การฉีดเป็นลักษณะการใช้ยาบ้าโดย วิธีการฉีดเข้าเส้นเลือดดำใช้ปริมาณยาบ้าครั้งละ 1 เม็ด ใส่ลงไปในช้อนแล้วเติมน้ำเข้าไป จากนั้นเผาไฟให้เม็ดยาบ้าละลาย หรือใช้วิบดยาบ้าให้ละลายในน้ำ แล้วจึงฉีดเข้าเส้นเลือดดำ ฤทธิ์ของยาทางเภสัชวิทยาก่อนเข้าสู่สมองจะผ่านอวัยวะต่างๆ ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกายของยาบ้าโดยวิธีการฉีด

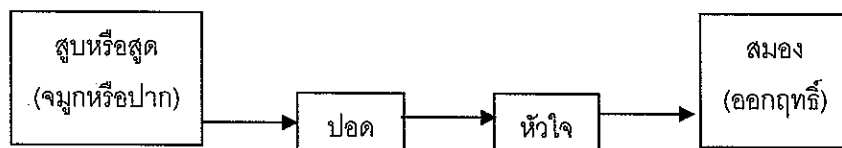
ที่มา : ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 : 26

จะเห็นได้ว่าวิธีการเสพยาบ้าแบบฉีด จะออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทเร็วกว่าแบบวิธีกิน เนื่องจากการซึมซับเข้าสู่ร่างกาย และการออกฤทธิ์ทางสมองใช้เวลาเร็วเป็นนาที กลุ่มประชากรที่ใช้มีไม่มากนักส่วนใหญ่จะมีบุคลิกภาพแปรปรวน (ทางจิตและประสาท) หรือเป็นกลุ่มผู้เสพยาบ้าเดิมโดยวิธีการกินแล้วหันมาเสพยาบ้าโดยวิธีการนี้ อาจเป็นไปได้ว่าบางภาวะที่มีวิกฤตการณ์ เสพยาบ้าราคาแพงหรือหาได้ยากประชากรผู้เสพยาบ้าอื่น จึงหันมาเสพยาบ้าเพื่อการทดแทน อาจกล่าวได้ว่า การเสพยาบ้าโดยการฉีดมักไม่พบในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น เพราะนิยมวิธีการสูบหรือสูดแทน

วิธีที่ 3 การสูดไอระเหยของเม็ดยาบ้า โดยวิธีการสูบหรือสูดไอระเหยจากการเผายาบ้าที่อยู่ในกระดาษฟอยล์ตะกั่วซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 การสูดไอระเหยของเม็ดยาบ้า ใช้วัสดุที่เป็นกระดาษ ม้วนเป็นหลอดไว้สำหรับสูดไอระเหยจากการเผากระดาษฟอยล์ตะกั่วที่ใส่ยาบ้าโดยตรง ภาษาวัยรุ่นเรียกว่า “ไม่กลั่น” ซึ่งจะให้ความแรงกว่า แต่รู้สึกไม่นุ่ม ไม่หอม หรือไม่พริ้ว เท่ากับแบบสูบผ่านน้ำ

3.2 การสูบไอระเหยของเม็ดยาบ้าผ่านน้ำ หรือในภาษานักเรียนวัยรุ่นที่ใช้ว่า “กลั่น” ซึ่งให้ความรู้สึก หอม นุ่ม ไม่บาดคอ และรู้สึกพลีวในอารมณ์มากกว่าแบบไม่ผ่านน้ำ ทั้งนี้โดยใช้ขวดแก้วหรือขวดพลาสติก เป็นกระบอกที่บรรจุน้ำลงไป แล้วสูบไอระเหยยาบ้าตรงปากขวดจากการเผากระดาษฟอยล์ที่ใช้เม็ดยาบ้าลงไป โดยมีวัสดุหลักเป็นตัวเชื่อมระหว่างขวดกับกระดาษฟอยล์ที่เป็นไอระเหย การใช้แต่ละครั้งโดยวิธีสูบหรือสูด จะให้ยาบ้าในปริมาณที่ไม่เท่ากัน อาจมีตั้งแต่ครั้งละ $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ หรือ 1 เม็ดต่อครั้ง ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้หรือกลุ่มผู้ใช้ร่วมกัน ฤทธิ์ของยาทางเภสัชวิทยา ก่อนเข้าสู่สมองจะผ่านอวัยวะต่างๆ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงกระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกายของยาบ้าโดยวิธีการสูบหรือสูด
ที่มา : ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 :

26

จากภาพประกอบ อาจกล่าวได้ว่า วิธีการใช้ยาแบบสูบหรือสูดไฉะเหย จะออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทรวดเร็วว่าการใช้วิธีอื่นๆ เนื่องจากกระบวนการซึมซับเข้าสู่ร่างกายและออกฤทธิ์ทางสมองใช้เวลาเร็วเป็นวินาที วิธีการใช้แบบนี้เป็นที่นิยมในหมู่นักเรียนวัยรุ่นปัจจุบัน ซึ่งในภาษาของหมู่วัยรุ่น มักนิยมเรียกกระดาศฟอยล์ที่ใส่ยาบ้าเพื่อลนไฟว่า “เรือ” และเมื่อเกิดควันระเหยออกมา อาการที่พวกเขาใช้หลอดกาแฟหรือม้วนกระดาศเป็นหลอดเพื่อสูดควันที่ระเหยออกมานั้น เรียกว่า “จับมังกร” วิธีการดังกล่าวนี้สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว สะดวกสบาย และให้ผลทันใจ จึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในหมู่นักเรียนวัยรุ่น

2.1.9 โทษและผลกระทบจากการใช้ยาบ้า

โทษจากการเสพยาบ้า ผลของการเสพยาบ้าเกิดโทษต่อผู้เสพ 2 ประการคือ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2537:13-14)

โทษเฉียบพลัน ที่เกิดขึ้นทันทีทันใด ซึ่งอาจจะมีอาการทางสมองปรากฏให้เห็น ได้แก่ เวียนศีรษะ นอนไม่หลับ ตัวสั่น ตกใจง่าย ช่างพูด ประสาทตึงเครียด โกรธง่าย อ่อนเพลีย เป็นไข้ จิตสับสน ถ้าอาการรุนแรงมาก ก่อนตายมักมีอาการชัก หหมดสติ ได้มีรายงานเกี่ยวกับการตายของผู้เสพยาบ้า 2-3 รายว่า ตายเนื่องจากโลหิตในสมองแตกหัวใจวาย และไข้สูงมาก

โทษจากการใช้ยาเป็นเวลานาน การเสพยาบ้าติดต่อกันเป็นเวลาต่อเนื่อง จึงทำให้สมองและร่างกายถูกกระตุ้นอยู่เสมอ ไม่ได้รับการพักผ่อน ร่างกายจะต้องถูกฝืนให้ต้องทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา ในที่สุด ก็จะทำให้สุขภาพทรุดโทรมลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดอาการต่างเช่นเดียวกันกับการเกิดโทษเฉียบพลัน และทำให้ร่างกายเกิดโรคติดเชื้ได้ง่าย โรคที่พบบ่อยๆ ได้แก่ โรคตับอักเสบ ไตไม่ทำงาน โรคเกี่ยวกับปอด นอกจากนี้การเสพยาบ้าเป็นระยะเวลานาน จะทำให้เกิดอาการประสาทหลอน ถึงกับเป็นอันตรายกับชีวิตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนขับรถมีอาการประสาทหลอนจะรู้สึกเหมือนมีคนติดตามมาและพยายามที่จะจับตัว ถึงต้องขับรถเร็วเพื่อจะ

หนี้ ซึ่งอาจจะทำให้ประสบอุบัติเหตุแก่ชีวิตได้หรือในระหว่างที่ขับรถเร็วๆอาจจะหน้ามืดทันทีทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

1. ผลกระทบของการใช้ยาบ้าต่อตัวผู้เสพ

ยาบ้า มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง และระบบประสาทส่วนปลาย ซึ่งมีผลทำให้มีอาการตื่นตัว หายง่วงนอน ความคิดอ่านและอารมณ์แจ่มใสขึ้น เนื่องจากฤทธิ์ยากระตุ้นอยู่เสมอ ซึ่งปกติแล้วจะใช้ยาบ้าเมื่อต้องการกระตุ้นหรือฝืนร่างกายให้ทำงานได้มากขึ้น หรือดำรงตนอยู่ได้โดยไม่หวั่นอน ซึ่งเกินความสามารถของร่างกายตามปกติ ดังนั้น เมื่อหมดฤทธิ์ยาผู้เสพจึงมักจะมีสภาพที่อ่อนเพลียอย่างหนัก หลับอย่างทันทีทันใด ระบบประสาทการรับรู้อ่อนลง นอกจากนั้นหากเสพยาบ้าเกินขนาดหรือเสพติดต่อกันเป็นเวลานานยังก่อให้เกิดโทษและพิษภัยต่อร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อจิตใจ ซึ่งมักเกิดอาการประสาทหลอนหรือเกิดอาการทางโรคจิตได้ ทำให้เกิดปัญหากับตัวผู้เสพยาบ้าเอง

การใช้ยาบ้าก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวผู้เสพเองหลายประการ คือ

- 1.1 เสียชีวิต เนื่องจากประสบอุบัติเหตุบนท้องถนนซึ่งปัจจุบันเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นรถยนต์บรรทุกต่างๆ และรถยนต์โดยสารประจำทาง
- 1.2 สูญเสียอวัยวะร่างกาย พิการหรือทุพพลภาพ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน สำหรับกลุ่มผู้ใช้แรงงานขนส่ง
- 1.3 ความเสียหายต่อทรัพย์สินที่จะต้องสูญหายหรือเสียหาย อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ
- 1.4 ว่างงาน หรือถูกให้ออก ไล่ออก ปลดออก จากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการเสพยาบ้า อันทำให้สูญเสียทรัพย์สินหรือชื่อเสียงของผู้ว่าจ้าง
- 1.5 หหมดโอกาสก้าวหน้าในอาชีพการงาน หรือต้องหางานใหม่อยู่เนื่อง ๆ เนื่องจากมีประวัติเกี่ยวกับการเสพยาบ้า ซึ่งถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย และอาจถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ในกรณีที่เป็นผู้ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
- 1.6 สูญเสียเวลาและโอกาส หรือรายได้อันเนื่องมาจากต้องเข้ารับการรักษายาบาลในกรณีที่ประสบอุบัติเหตุบาดเจ็บ หรือต้องเข้ารับการบำบัดรักษาในกรณีที่เสพติดยาบ้า
- 1.7 ถูกสังคมรังเกียจ และตราหน้าว่าเป็นคนติดยา หรือเป็นคนที่สร้างความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินแก่ส่วนรวม

1.8 ถูกจับและดำเนินคดีตามกฎหมายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน

2. ผลกระทบของการใช้ยาบำบัดครอบครัวของผู้เสพ

เป็นผลต่อเนื่องจากผลกระทบของการใช้ยาบำบัดที่มีต่อผู้เสพเพราะหากหัวหน้าครอบครัวซึ่งเป็นผู้นำครอบครัวเป็นผู้ใช้ยาบำบัดย่อมมีผลไปถึงครอบครัวด้วย คือ

2.1 รายได้ หรือเศรษฐกิจของครอบครัวประสบกับภาวะฝืดเคือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากว่ามีรายได้ทางเดียวจากหัวหน้าครอบครัว เนื่องจากหัวหน้าครอบครัวถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.2 สมาชิกในครอบครัวต้องประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หากหัวหน้าครอบครัวต้องประสบอุบัติเหตุ หรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการใช้ยาบำบัด

2.3 บุตรธิดาขาดการดูแลจากบิดา อาจเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ผิดหรือหันไปพึ่งยาเสพติดชนิดอื่นได้ นอกจากนี้อาจจะต้องขาดโอกาสในการศึกษาโดยไม่อาจศึกษาต่อได้ เพราะต้องหันมาทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวแทน

2.4 หากหัวหน้าครอบครัวซึ่งเสพยาบ้า และเกิดอุบัติเหตุสูญเสียอวัยวะร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ ย่อมต้องเพิ่มภาระให้ครอบครัวในการเลี้ยงดูรักษาพยาบาล

2.5 ในกรณีที่ผู้เสพยาบ้าตกอยู่ในสภาวะว่างงาน หรือหางานทำไม่ได้ นอกจากจะก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดภาวะการฉีกขาดในครอบครัว เนื่องจากสามีในฐานะผู้นำครอบครัวอาจจะมีปัญหาความกดดันทางจิตใจ ทำให้อาจหันเหพฤติกรรมไปเสพยาเสพติดอื่นๆ อันจะก่อให้เกิดปัญหาอีกหลายด้านตามมา

3. ผลกระทบของการใช้ยาบำบัดเศรษฐกิจ

3.1 หากพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเองหรือครอบครัวที่ชัดเจนก็คือ ผลที่ได้รับจากความสูญเสียต่างๆ ที่เกิดขึ้นสูงกว่ารายได้ที่คาดว่าจะได้รับอย่างมากมายมหาศาล การเสพยาบ้าอาจจะช่วยให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นไม่มากเท่าใดนัก แต่หากเกิดอุบัติเหตุ หรือความผิดพลาดแล้วจะก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมหาศาล

3.2 รัฐบาลต้องสูญเสียงบประมาณในการบำบัดรักษาผู้เสพยาบ้า ซึ่งแม้จะมีจำนวนไม่มากเท่ากับผู้เสพยาเสพติดชนิดอื่น ๆ แต่ก็ถือได้ว่ารัฐบาลต้องจ่ายเงินงบประมาณเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลแก่บุคคลกลุ่มนี้เช่นกัน

3.3 การสูญเสียงบประมาณของรัฐบาลในการดำเนินการปราบปรามแหล่งผลิต แหล่งจำหน่ายยาบ้า ซึ่งมีแนวโน้มที่จะแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น

4. ผลกระทบของการใช้ยาบ้าต่อสังคม

ยาบ้า เป็นยาเสพติดชนิดหนึ่งที่เกิดปัญหาในหลายด้านทั้งต่อตัวผู้เสพ และสังคมส่วนรวมเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาบ้าให้หมดสิ้นไป จึงจะสามารถลดผลกระทบที่มีต่อสังคมได้ผลกระทบของยาบ้าที่มีต่อสังคมพอสรุปได้ ดังนี้

4.1 ยาบ้ากับปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดโดยตัวของมันเองแล้วถือว่าเป็นอาชญากรรมชนิดหนึ่ง ได้มีผู้กล่าวไว้ว่า ปัญหาอันสำคัญยิ่ง 3 ประการ ที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในประเทศต่างๆ คือ

ก. ปัญหาการใช้ยาโดยผิดกฎหมาย

ข. ปัญหาการผลิตยาเสพติดโดยผิดกฎหมาย

ค. ปัญหาการซื้อขายและขนย้ายยาเสพติดโดยผิดกฎหมาย

ซึ่งยาบ้าเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง ฉะนั้น ถ้าอาชญากรรม หมายถึง ป्राกฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำนั้นกฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้าม และผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้แล้ว ก็หมายความว่า ผู้ใช้ ผู้ผลิต และผู้ค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมายย่อมเป็นผู้ประกอบอาชญากรรม หรือมีฐานะเป็นอาชญากร บุคคลจำพวกนี้จึงถือว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสังคม ดังนั้น ผู้ที่ใช้ยาเสพติดหรือทำการผลิต หรือผู้ที่ครอบครอง หรือจำหน่ายยาเสพติดจึงเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่จะต้องป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นไป ซึ่งรวมถึงยาบ้าด้วย

ปัจจุบันมีเหตุการณ์ผู้ที่ใช้ยาบ้าเกิดอาการทางจิต คลุ้มคลั่ง เกิดภาพหลอนต่างๆ ทำการจี้ตัวประกัน หรือก่อเหตุการณ์ที่ทำลายขวัญของประชาชนทั่วไป ซึ่งบุคคลที่ต้องรับเคราะห์กรรม บางครั้งเป็นบุคคลอื่น และบางครั้งก็เป็นบุคคลในครอบครัวตนเอง ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ทุกครั้งจะล่อแหลมต่อการเกิดอันตรายต่อชีวิต ซึ่งนับเป็นผลกระทบต่อสังคมอย่างร้ายแรง

4.2 ปัญหาความสูญเสียต่อบุคคลหรือสังคมส่วนรวม การเกิดอุบัติเหตุทุกครั้งนอกจากจะสร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้เสพยาบ้าหรือผู้ว่าจ้างแล้ว ยังสร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินแก่บุคคลอื่นหรือสังคมส่วนรวม โดยที่กลุ่มคนเหล่านี้มิได้เกี่ยวข้องกับอย่างใดด้วยเลย และในการเกิดอุบัติเหตุทุกครั้ง มีตัวเลขของการสูญเสียที่สูงมาก รวมทั้งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสภาพจิตของผู้ประสบเหตุด้วย

4.3 ปัญหาการว่างงาน การเสพยาบ้าจนเป็นผลให้เกิดอุบัติเหตุ หรือก่ออาชญากรรมต่างๆ ย่อมทำให้ศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคคลนั้นสูญเสียไป ไม่ได้รับความ

เชื่อถือหรือไว้วางใจจากผู้ว่าจ้าง ผลคือ ภาวะการว่างงานที่ตามมาอันจะส่งผลทั้งต่อตนเองและครอบครัว และที่สำคัญคือผลทางด้านจิตใจ อันอาจทำให้มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้ และหันไปหา ยาเสพติดซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปอีกหลายด้าน

4.4 ปัญหาครอบครัว เด็กขาดความอบอุ่นเนื่องจากสูญเสียบิดา บิดา พักพิการ หรือบิดาว่างงานไร้อาชีพ ก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัวอันส่งผลถึงบุตรธิดา โดยเฉพาะ ในช่วงวัยรุ่น ทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางลบ อันเป็นปัญหาหนึ่งของสังคมที่สำคัญยิ่ง

2.1.10 สถานการณ์การค้ายาบ้า

จากเอกสารประกอบการประชุมเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ายาบ้าของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2540) พบว่า กลุ่มการค้ายาบ้าก็ เช่นเดียวกันกับกลุ่มการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมายอื่น ที่มีกระบวนการในลักษณะเป็นความลับลวงรู้ กันเฉพาะภายในกลุ่มเดียวกัน แต่การค้ายาบ้ามีลักษณะที่แตกต่างไปจากการค้ายาเสพติดอื่นตรงที่มีการค้าตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งออกเหมือนกับยาเสพติดอีก หลายประเภท ดังนั้นกลุ่มการค้ายาจึงมีองค์กรที่มีกลุ่มคนไทยเข้าร่วมเป็นหลัก

2.1.11 วิธีการค้า

หลักนิยมของกลุ่มการค้ายาบ้าก็ไม่มีรูปแบบตายตัวมักขึ้นอยู่กับประสบการณ์ หรือความเคยชินของแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม สิ่งสำคัญของการกำหนดรูปแบบการค้าขึ้นอยู่กับการรู้จัก ผูกพันเป็นการส่วนตัว หรือการเป็นเครือข่ายที่มีการซื้อขายกันเป็นประจำหรือไม่ลักษณะการติดต่อซื้อขายของกลุ่มการค้ายาบ้าที่ได้ติดตามในบางกลุ่มได้มีการเคลื่อนไหวที่พอจะมองเห็นได้เป็นขั้นๆ มี ดังต่อไปนี้

1. การติดต่อซื้อขายยาบ้าระหว่างกลุ่มผู้ค้า ในขั้นตอนนี้นับเป็นขั้นแรกของการพบปะระหว่างผู้ต้องการซื้อ กับผู้ต้องการขาย หากการติดต่อดังกล่าวเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินการร่วมกันเป็นประจำ การติดต่อซื้อขายในครั้งต่อไปไม่ค่อยจะมีปัญหาแต่ประการใด แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเครดิตของการค้าในช่วงที่ผ่านมาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญด้วย การค้าในเงื่อนไขนี้มักมีห้วงเวลาการค้าดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นงวดประจำโดยตัวแทนของผู้ขายอาจเดินทางไปยังสาขาประจำในพื้นที่ต่างๆ หากเป็นการติดต่อการค้าขายในครั้งแรกๆ การเจรจาระหว่างกันย่อมมีความระมัดระวังมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตกลงในด้านต่างๆ ค่อนข้างจะกระทำด้วยความพิถีพิถันในเรื่องต่างๆ ทุกเรื่อง ทั้งในเรื่องการจ่ายเงิน การส่งของ สถานที่ติดต่อ ฯลฯ ในการเจรจา ดังกล่าวมักจะมีคุณภาพ

ของเม็ดยาเป็นสำคัญ ซึ่งในหลายกรณีผู้ติดต่ออาจมีการทดสอบคุณภาพโดยการทดลองเสฟดูก่อนก็เป็นได้

2. การจัดหาเม็ดยาบ้าหรือรวบรวมเพื่อเตรียมส่งให้กับผู้ซื้อ ลักษณะการจัดหายาบ้าหรือรวบรวมมีแนวทางการดำเนินการในหลายรูปแบบด้วย ได้แก่ ถ้าเป็นกลุ่มการค้าที่มีแหล่งผลิตเป็นของตนเอง จะใช้ยาเสฟติดของตนซึ่งจะมีสถานที่ซุกซ่อนแยกต่างหากไปจากแหล่งผลิต อาจอยู่ในพื้นที่จังหวัดตัวเองหรือคนละจังหวัดได้ การจัดหายาบ้าของกลุ่มเหล่านี้จะไม่มีปัญหาในการรวบรวม บางกลุ่มที่ไม่มีแหล่งผลิตมักจะพบวิธีการรวบรวมยาบ้าจากหลายเจ้าของเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ

3. การจ่ายเงิน มีหลายวิธีการขึ้นอยู่กับความไว้วางใจระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายหากเป็นการซื้อขายกันประจำมักมีการให้เครดิตล่วงหน้าโดยผู้ขายสามารถให้ยาบ้าแก่ผู้ซื้อได้ก่อนแล้วจึงชำระเงินในภายหลัง ซึ่งกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มการค้ารายใหญ่มักใช้วิธีการนี้ แต่หากเป็นการซื้อขายในครั้งแรกๆ ยังไม่มีความไว้วางใจกันมากนัก วิธีการชำระเงินมักใช้การมัดจำไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะขึ้นอยู่กับกติกาตกลงในแต่ละครั้ง นอกจากนั้นการชำระเงินโดยทั่วไปมักใช้เงินโดยทั่วไปมักใช้เงินสดก่อนที่จะฝากเข้าบัญชีของผู้ขาย

4. การส่งมอบยาบ้า ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่มีความเสี่ยงมากที่สุด ผู้ลำเลียงจะต้องมีการรักษาความลับและปกปิดพฤติกรรมให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการของนักค้าในแต่ละกลุ่ม ซึ่งการค้าในแต่ละระดับการค้ามีความแตกต่างกัน ดังนี้

วิธีการค้าส่งรายใหญ่ ผู้ค้าส่งจะมีปริมาณยาบ้าประมาณ 10-50 มัด (1,000 – 5,000 ถุง) จากการรับยาบ้ามาจากผู้ผลิต แล้วจะทำการผ่านยาบ้าไปยังผู้ค้าส่งรายกลางอย่างรวดเร็ว โดยทั่วไปผู้ค้าส่งรายใหญ่แต่ละราย จะมีลูกค้าส่งยาบ้าประมาณ 5 – 10 ราย ปริมาณการส่งของให้กับผู้ค้าแต่ละราย โดยเฉลี่ยครั้งละ 1,000 ถุง สำหรับวิธีการรับซื้อยาบ้าจะค่อนข้างแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ ผู้ผลิตจะนำยาบ้ามาส่งให้ถึงจุดส่งสินค้า ซึ่งส่วนมากจะเป็นพื้นที่ของผู้ค้าส่ง การชำระเงินค่ายาบ้าในภายหลัง ซึ่งพบการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร และผู้ค้าส่งนำเงินสดไปให้โดยตรง ส่วนอีกประการหนึ่งที่ผู้ค้าส่งรายใหญ่ยาบ้าให้กับผู้ค้าส่งรายกลางจะพบได้ใน 2 วิธีการด้วยกันคือ นัดหมายให้ผู้รับยาบ้ามารับยาบ้านในพื้นที่ของผู้ค้าส่งรายใหญ่ และผู้ค้าส่งรายใหญ่ส่งยาบ้าภายนอกพื้นที่ตามที่ตกลงกัน ซึ่งทั้งสองกรณีชำระเงินด้วยเงินสดหรือเครดิตตามความสัมพันธ์ระหว่างกัน และวิธีการส่งยาบ้าภายนอกพื้นที่ของผู้ค้าส่งรายใหญ่มีการพบการว่าจ้างอดีตมือปืน นักเลง หรืออาชญากร ให้ส่งยาบ้าโดยที่กลุ่มพวกนี้จะมีเงินจากการคิดเป็นจำนวนปริมาณยาบ้าที่ส่งแล้วแต่ระยะทางและพื้นที่โดยเฉลี่ยค่าจ้างประมาณ 500 – 1,000 บาทต่อยาบ้าหนึ่งสูง

วิธีการค้าส่งระดับเอเยนต์ คล้ายๆ กับการค้าส่งประเภทแรก ปริมาณการค้าส่งไปยังลูกค้าในพื้นที่การส่งเป็นมัด (ประมาณ 1 – 10 มัด) โดยที่ยังคงการหีบห่อและการบรรจุเหมือนเดิม การติดต่อซื้อขายใช้ทั้งระบบเครดิตและเงินสด การรับส่งยาบ้า ใช้รถยนต์ภายในกลุ่มเป็นหลัก บางครั้งใช้รถประจำทางโดยที่เอเยนต์จะไปส่งให้กับลูกค้าถึงพื้นที่

วิธีการค้าส่งระดับพื้นที่ ยาบ้าจากแหล่งผลิตจนถึงผู้ค้ารายที่ 3 นี้ จะบรรจุเป็นถุงจำนวน 100 ถุง (1 มัด) ผู้ค้าพื้นที่จะทำการเปิดถุงยาบ้าออกทุกถุง ซึ่งในแต่ละถุงโดยเฉลี่ยจะมียาบ้าประมาณสองร้อยสิบกว่าเม็ด นำยาบ้าส่วนที่เกินสองร้อยเม็ดออกแล้วจึงค่อยบรรจุใหม่ให้ผู้ขายรายย่อยต่อไป ซึ่งยาบ้าส่วนเกินนั้นผู้ค้าส่งในพื้นที่จะทำการขายปลีกเองด้วยส่วนหนึ่ง

การค้าปลีก

การค้าปลีก หรือที่เรียกกันว่า กลุ่มผู้ค้ารายย่อยที่จำหน่ายยาบ้าให้กับผู้เสพโดยตรง ส่วนใหญ่จะพบมากตามพื้นที่ที่มีการใช้แรงงานเป็นหลัก พื้นที่เส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญพื้นที่ที่พบการค้าปลีกมากจะเป็นพื้นที่เดียวกับพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าส่งยาบ้าและพบว่าเป็นพื้นที่ที่มีการค้าปลีกกันอย่างเปิดเผยและมีผู้ค้าเป็นจำนวนมาก สำหรับพื้นที่การค้ารายย่อยพบว่าการกระจายตัวเพิ่มขึ้นทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า การค้ารายย่อยของยาบ้ามีการกระจายของพื้นที่และจำนวนผู้ค้ามากที่สุดกว่ายาเสพติดชนิดอื่นๆ จากการสังเกตถึงคดีการจับกุมที่เกิดขึ้นมาในระยะเวลา 5 ปี พบว่า มีการเพิ่มขึ้นของปริมาณคดีในแต่ละจังหวัดเป็นอย่างมาก และได้มีการเกิดขึ้นของคดีไปทั่วทุกจังหวัด

การค้ารายย่อยสำหรับการค้ารายย่อยมีลักษณะการค้าที่เฉพาะและแตกต่างจากยาเสพติดชนิดอื่นๆ ดังนี้

1. การบรรจุ ผู้ค้าจะทำการบรรจุเม็ดยาเป็นเม็ด เป็นชุด 2-3 เม็ด โดยใส่ไว้ในหลอดกาแฟ ปิดตามส่วนแล้วปิดผนึก มีการบรรจุไว้ในกระดาสฟอยล์ แต่เท่าที่พบส่วนมากจะบรรจุในหลอดกาแฟ ยาบ้า 1 เม็ดมีคำเรียกเข้าใจกันว่า 1 ตัว

2. สถานที่ค้าปลีก จุดที่พบการจำหน่ายปลีกมีหลายจุดด้วยกัน แล้วแต่กลุ่มผู้เสพ เช่น บริเวณบ้านพักอาศัยของผู้ค้าซึ่งอยู่ตามชุมชนต่างๆ ร้านอาหาร รถเข็นขายอาหารชั่วคราว ร้านขายพวงมาลัย ปั่นน้ำมัน รถเร่ขายของตามหมู่บ้านชนบท ชาวบ้านเดินเร่ขาย เจ้าของไร่ฮ้อยเป็นผู้ขาย และคนขับรถบรรทุกเป็นผู้ขาย เป็นต้น (จิตรรา ล้นหลาม. 2541: 17-20)

2.1.10 การป้องกันยาบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า

การป้องกันยาบ้า ความหมายของการป้องกันยาบ้า หมายถึง การให้การศึกษา ข่าวสาร ความรู้ และข้อมูลในเรื่องคุณภาพชีวิตเกี่ยวกับยาบ้า ตลอดจนการป้องกันตนเอง ครอบครัวยุวมุมให้รอดพ้นจากยาเสพติดได้ โดยไม่พึ่งพายาบ้า รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่มีส่วนผลักดันวัยรุ่นให้หันไปเสพยาบ้าควบคู่กันไปด้วย (ป.ป.ส.ม.ป.ป. : 2)

มาตรการป้องกันยาบ้า ในปัจจุบันพอสรุปได้ดังนี้ (ป.ป.ส. ม.ป.ป. : 3-4)

1. มาตรการทางการศึกษา เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับกลุ่มเป้าหมาย อันจะเป็นภูมิคุ้มกันยาบ้า โดยบรรจุเนื้อหาผสมผสานไปกับการสอนวิชาต่างๆ ในระบบปกติ
2. มาตรการบริการสนเทศ เป็นการให้ความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับโทษ พิษ-ภัยอันตรายของยาบ้าและวิธีป้องกัน โยผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อที่จะให้กลุ่มเป้าหมายตระหนักและตื่นตัวต่อปัญหายาบ้า
3. มาตรการทางเลือกเป็นการจัดกิจกรรมที่จะช่วยในการส่งเสริมสนับสนุน และสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้รู้จักทางเลือกที่เหมาะสมกับตน
4. มาตรการสอดแทรก เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่มีปัญหาให้สามารถรู้จักคลี่คลายและแก้ปัญหา หรือเอาชนะอุปสรรคต่างๆ อย่างเหมาะสม
5. มาตรการใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เป็นการนำเอาวิธีการ กระบวนการ หรือเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินการป้องกันยาบ้าให้เกิดประสิทธิภาพ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า

2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาร์เกอร์ (Harger. 1971 : 6158) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นที่ติดสารเสพติดในชนชั้นกลางของคนอเมริกา ตามตัวแปรครอบครัว แผนการเรียน การคบเพื่อนและความบกพร่องในการคบหาสมาคมกับคนอื่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 8 ถึง 12 จากโรงเรียน 3 แห่ง จำนวน 4,230 คน สารเสพติดที่ศึกษา คือ กัญชาซึ่งทำให้ประสาทหลอน และแอมเฟตามีน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว มีโอกาสใช้สารเสพติดมากกว่านักเรียนที่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวและการติดสารเสพติดของนักเรียนทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลงด้วย

สโตคีย์ (Stokely. 1976: 6026-6027A) ได้ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในรัฐแคลิฟอร์เนีย ทำการศึกษาเพื่อประเมินผลการป้องกันยาเสพติด โดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ เพื่อประเมินผลที่ได้รับและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ที่บรรลุความสำเร็จสูงสุด

คือ การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนและผลงานของครูแนะแนวประจำโรงเรียน ส่วนวัตถุประสงค์ที่ยังได้รับการพัฒนา ได้แก่ การประสานสัมพันธ์ของชุมชน การมีส่วนร่วมในการวางแผนของนักเรียนและการจัดสรรงบประมาณในปีเดียวกัน

พอล (Paul. 1982: 487) ได้ศึกษาผลของแอมเฟตามีนต่อสมองของบุคคล ผลการศึกษาพบว่า สารแอมเฟตามีนจะสะสมอยู่ที่ Hypothalamic Membrane มากที่สุด แสดงว่า แอมเฟตามีนไปมีผลที่สมองไฮโปทาลามัสด้วย และเนื่องจากการทำงานของต่อมใต้สมองและระบบสืบพันธุ์อยู่ในความควบคุมของสมองไฮโปทาลามัส จะสร้างและหลั่งฮอร์โมนที่เรียกว่า Gonadotrophin Releaseing Hormone ไปมีผลต่อระบบสืบพันธุ์ โดยไปกระตุ้นการสร้างและหลั่งไฮโมนเพศ รวมทั้งมีผลต่อการเจริญของเซลล์สืบพันธุ์ด้วย

ดาคเค และคนอื่นๆ (Darke and other. 1994: 1077-1083) ได้ศึกษาการเปลี่ยนวิธีการเสพยาบ้าของผู้ติดยาเสพติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้ยาบ้า 301 คน พบว่า ใช้โดยวิธีการฉีดเป็นทีนิยมอย่างกว้างขวางประมาณ 2 ใน 3 หรือ ร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่างมีการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันร้อยละ 41 และมีการเปลี่ยนวิธีการใช้ยามาเป็นวิธีการฉีดร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้พิจารณาใช้วิธีนี้เพราะเห็นว่ายากกว่า และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพมากกว่า และมีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น ที่เปลี่ยนจากวิธีฉีดไปใช้วิธีอื่นๆ และเหตุผลโดยทั่วไปที่เปลี่ยน เพราะตระหนักเกี่ยวกับการเสื่อมแข็งของเส้นเลือด ดังนั้นคำผิดๆ ที่ว่า การใช้ฉีดยานั้นปลอดภัยและปลอดภัยต่อสุขภาพ และให้นั้นในเรื่องปัญหาของเส้นเลือดที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาโดยวิธีการฉีด

รายงานการศึกษาวิจัยของสถาบันวิจัยนานาชาติด้านสุขภาพอนามัย (Asahi News Service. 1997:1-2 ; Citing National Institute of Mental Health. 1997) ซึ่งสรุปผลการสำรวจการใช้แอมเฟตามีนของผู้เสพยาเสพติดทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในประเทศญี่ปุ่นไว้ว่า ปัจจุบันมีเยาวชนญี่ปุ่นประมาณ 100,000 คน ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. ปลาย) ใน 186 โรงทั่วประเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นแหล่งปัญหา มีปัญหาเรื่องการใช้แอมเฟตามีนในทางที่ผิด ในหลายกรณีพบว่า สถานที่ซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ของการซื้อขายแอมเฟตามีนในญี่ปุ่นคือ ตามสถานีรถไฟใต้ดินซึ่งมีการจำหน่ายบัตรโทรศัพท์ปลอมควบคู่กับแอมเฟตามีน เนื่องจากกรณีการทำผิดกฎหมายนั้นทั้งสองประเภทนี้มีเครือข่ายโยงใยถึงกันสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเยาวชนวัยรุ่นในญี่ปุ่นนิยมใช้เครื่องติดตามตัว (Pagers) นักเรียนที่ต้องการใช้บัตรโทรศัพท์ปลอมกับเครื่องติดตามตัว จึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การใช้แอมเฟตามีนในทางที่ผิด

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

โสภา ขปิลมันต์ (2533: 110-111) ศึกษาปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในเด็ก พบว่า

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษคือ สภาพครอบครัว สภาพเศรษฐกิจและสังคม นโยบายการปราบปรามและสาเหตุจากตัวเด็กที่ถูกชักจูงจากเพื่อนและความอยากลองเป็นสำคัญ
2. วิธีการแพร่ระบาดของสารเสพติดคือ การถูกชักชวนจากเพื่อน ความอยากรู้ อยากเห็น และการถูกหลอกเป็นลำดับ
3. มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของสารเสพติด ซึ่งได้แก่ การกำจัดแหล่งผลิตและแหล่งซื้อขายการอบรมเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐให้มีความรู้และความสามารถสำหรับการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติด ให้มีการเผยแพร่ความรู้ในสถานศึกษาระดับต่างๆ ตลอดจนการตั้งชมรมป้องกัน และการประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง

ธนพัฒน์ หาพิพัฒน์ (2539: 107-108) ศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาบ้าของนักศึกษา: กรณีศึกษานักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม และวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1. วิธีเสพยาบ้าส่วนใหญ่ใช้วิธีสูดควันเข้าปอด
2. เหตุผลของการใช้ยาบ้า คือต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่
3. แหล่งซื้อขายยาบ้าที่สำคัญคือภายในสถาบัน โดยมีเพื่อนนักศึกษาเป็นผู้จำหน่าย
4. นักศึกษามีความเข้าใจยาบ้าในฐานะที่เป็นสารเสพติดชนิดหนึ่ง
5. ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาบ้าเรียงตามลำดับ การสมาคมกับเพื่อนที่ใช้ยาบ้า ความรู้สึกผูกพันกับบิดามารดา ความรู้สึกผูกพันกับสถาบันและครูอาจารย์ ความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สังคมยอมรับ ความเชื่อในบรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ของสังคม และความรวดเร็วในการลงโทษ

บุญขร เจือดี (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จำนวน 475 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ยาเสพติดว่า จะทำให้ร่างกายทรุดโทรม และสุขภาพจิตเสียอย่างมาก แต่จะทำให้

สนุกสนาน ร่าเริง อารมณ์ดี สัมผัสความทุกข์ คลายเครียดบางเล็กน้อย และการใช้ยาบ้าจะทำให้หยัน มีพลังค่อนข้างมาก และกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจค่อนข้างสูงที่จะไม่ใช้ยาเสพติด ยกเว้นการสูบบุหรี่ที่มีความตั้งใจเพียงเล็กน้อยที่จะไม่สูบบุหรี่

นิรนาท แสนสา (2543: 198) ได้ศึกษากระบวนการเข้าสู่การใช้ยาบ้าของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดที่อยู่ในระหว่างการบำบัดรักษาในโรงพยาบาล และนักเรียนที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเข้าสู่การใช้ยาบ้าครั้งแรกของนักเรียนวัยรุ่นมี 4 รูปแบบคือ ไม่ใคร่ควรญาติตรง, ใคร่ควรญาติตรง, ใคร่ควรญาติตรง แต่ชลอการใช้ออกไปจนแน่ใจ และใช้ยาบ้าเพื่อแก้ไขปัญหา

สุกัญญา เจียมประชา (2543: 122-124) ทำการศึกษารายกรณีการเสพยาบ้า ศึกษาปัญหาสาเหตุ และแนวทางในการแก้ไข กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นที่เสพยาบ้า จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ ใช้การศึกษารายกรณี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่เสพยาบ้ามีสาเหตุมาจากการขาดความมั่นใจในตนเอง มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย ขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดี บริเวณที่พักอาศัยเป็นแหล่งชุมชนแออัดที่มีการระบาดของยาบ้า เพื่อนมีการรวมกลุ่มกันเสพยาบ้า โดยเริ่มตั้งแต่ชักชวนให้ทดลองเสพจนกระทั่งเสพติดไม่สามารถเลิกได้ และเมื่อเพื่อนชวนให้เสพก็จะเสพตามเพื่อน เพื่อจะได้เข้ากลุ่มเพื่อนได้

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

3.1 ประวัติของบริษัท

บริษัทเอกชนแห่งนี้ ตั้งอยู่บน ถนน เพชรบุรีตัดใหม่ มีสาขา ทั้งหมด 4 สาขา ทำธุรกิจเกี่ยวกับ CAR DETAILING CENTER อยู่ชอมรด ดำเนินการโดย ชื่อ นาย ศักดิ์เกษม นิยมวานิช มีระเบียบข้อบังคับ คือต้องทำงานเป็นกะ คือ กระเช้า กระบาย และกระดิก ค่าขวัญของบริษัท "งานให้ชีวิต ยาเสพติดให้ทุกข์" ปัจจุบันมีพนักงานทั้งหมด จำนวน 150 คน พนักงานชาย จำนวน 120 คน พนักงานหญิง จำนวน 30 คน พนักงานส่วนใหญ่จะเป็นคนงานต่างด้าวและคนไทยที่เข้ามาทำงานที่บริษัทเอกชนแห่งนี้

3.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัวของพนักงาน

เดือนใจ ชันติสิทธิ์ (2535: 6) ให้ความหมายของปัจจัยด้านส่วนตัวว่า เป็นองค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส เป็นต้น

สุชาดา ปภาพจน์ (2539: 32) ให้ความหมายของคุณลักษณะด้านชีวสังคมหรือปัจจัยด้านส่วนตัวไว้ว่า เป็นลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับตัวบุคคลทั้งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและที่ได้รับเพิ่มเติมในภายหลัง อันได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา เป็นต้น

นวลอนงค์ ศรีธีรรัตน์ (2534: 32) กล่าวว่า อายุของบุคคลเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพัฒนาการและระดับวุฒิภาวะ ซึ่งในคนปกติเมื่ออายุมากขึ้นระดับวุฒิภาวะจะเจริญขึ้นตามวัยบุคคลิกภาพทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ โดยจะค่อยๆ ปรับเปลี่ยนไปตามวัยบุคคล บุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้นได้ทำงานหลายประการ มองโลกกว้างไกล ครอบคลุมและลึกซึ้งขึ้นทำให้วุฒิภาวะเพิ่มขึ้น

ประภาพรรัตน์ บุรีรัตน์ (2535: 69) ได้กล่าวถึงข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญว่า คนที่แต่งงานแล้วอาจมีความกดดันมากกว่าคนโสด เป็นผลจากความกดดันขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ดูบริน (Dubrin. 1990: 177) กล่าวว่า พวกเราไม่สามารถมีเงินใช้จ่ายในปัจจัยพื้นฐานของชีวิตแล้ว ย่อมเกิดความกดดันและความวิตกกังวล

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัวของพนักงาน

3.3.1 งานวิจัยในประเทศ

กองบำบัดรักษา สำนักงาน ป.ป.ส. (2524: 29) ศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงลักษณะปัญหาเสพติดในเรือนจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้ต้องโทษเป็นเพศชายเกือบทั้งหมด อายุเฉลี่ยในวัย 31 ปี สัญชาติไทย ศาสนาพุทธ เกือบครึ่งหนึ่งแต่งงานแล้ว การศึกษาจบชั้น ป.1 – ป.4 เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงรายเดียวยังเป็นนักศึกษาอยู่ ประเภทยาเสพติดที่นิยมใช้หรือเริ่มใช้คือ กัญชา รองลงมาคือ ผงขาว ผู้ต้องโทษมีรายได้อยู่ระหว่าง 501 – 1,000 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ใช้เงินซื้อประมาณไม่เกิน 60 บาทต่อวัน

โสภา วุฒิชัยกุล และคณะ (2528: 31) ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 2 หรือคนที่ 1 ใน ครอบครัว ได้รับการเลี้ยงดูตามใจแบบตามใจไม่มีเหตุผล ระดับการศึกษาจบมัธยมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้น้อยกว่า 3,000 บาท ยาเสพติดที่ใช้ครั้งแรก คือ เฮโรอีน กัญชาหรือฝิ่น แหล่งรายได้ที่ใช้ซื้อยาเสพติดมาจากรายได้ของผู้เสพเอง การเสพยาจะเสพวันละ 3 ครั้ง

พูลศักดิ์ สัมภาวะผล และคณะ (2524: 46) พบว่า ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด มีอาชีพที่ไม่ต้องใช้ความชำนาญ ยาเสพติดชนิดแรกที่ใช้คือ เฮโรอีน และกัญชามากที่สุด อายุที่เริ่มเสพช่วงอายุ 15 – 19 ปี รองลงมาอายุ 20 – 24 ปี แหล่งที่ได้รับยาเสพติด คือ เพื่อนมากที่สุด

สรุปพนักงานส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานในบริษัทนี้จะขาดความรู้ความเข้าใจและขาดการอบรม รวมทั้งการศึกษาทำให้ไม่สามารถเข้าใจและปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบวินัย หรือมีพฤติกรรมที่ดีเนื่องจากขาดจริยธรรม มโนธรรม ขาดการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ เพราะทำงานตั้งแต่อายุน้อย จึงทำให้ความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ทำให้เรียกร้องความสนใจจากบุคคลรอบข้าง และคิดว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งสนุกและเข้าร่วมกับสังคมได้

3.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัวของพนักงาน

3.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่ทุกคนเกี่ยวข้อง ชีวิตครอบครัวมีเพียบพร้อมด้วยความรักใคร่กลมเกลียวและอบอุ่นมั่นคงย่อมเป็นรากฐานสำคัญของบุคลิกภาพที่ดีในภายหน้า บุคคลที่โชคดีและเกิดมาอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของครอบครัวที่ร่มเย็นเป็นสุขตั้งแต่ทารกกระทั่งเติบโตใหญ่ ย่อมมีบุคลิกภาพที่ดีงามและสามารถปรับตัวได้ดี มีชีวิตที่เป็นสุข (สุวิทย์ ดวงเวียง, 2538; อ้างอิงจาก ถาวร กองคิด, 2526: 7)

ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากทางบ้าน ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญกับการพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ และการปรับตัวของบุคคล บุคคลจะนำเอาสิ่งต่างๆ ที่ตนได้พบเห็นมาวิจารณ์ และมาทำความเข้าใจกับบิดามารดาของเขาที่บ้าน บรรยากาศของบ้านจึงเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนา หากบุคคลที่มาจากบ้านที่มีบรรยากาศดี บุคคลจะมีความรู้สึกดีและสามารถปรับตัวได้ดี

ฝน แสงสิงแก้ว (2526: 10) กล่าวว่า ถ้าครอบครัวเป็นสุข ภายในบ้านก็จะมีความรักอบอุ่นสมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มีการเชื้อฟังกัน ร่วมมือกัน แต่ถ้าหากครอบครัวไม่สุขแล้ว ความอบอุ่นและความพอใจในชีวิตจะไม่มี จะมีแต่ความหงุดหงิด จุนเจียว สุขภาพของบุคคลทุกด้านทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนงานต่างๆ ที่ตามมาจะปรวนแปรไปในทางไม่ดี

สรุป ครอบครัวมีความสำคัญมากโดยเฉพาะสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว ถ้าสัมพันธภาพในครอบครัวดีก็สามารถทำให้บุคคลปรับตัวได้ดี นอกจากนี้การปรับตัวยังขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดู สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัวของพนักงาน

งานวิจัยในประเทศ

ประจัน มณีนิล (2529: 55) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษของผู้กระทำความผิดที่เป็นชาวไทยมุสลิม ในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ

1. สภาพครอบครัว : ขาดความอบอุ่น บิดามารดาหย่าร้าง เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2. กลุ่มเพื่อน : ซึ่งรวมทั้งความกลัว อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น
3. ความเชื่อทางศาสนา : เชื่อว่าศาสนาห้ามเฉพาะเสพยา การเสพยาเสพติดไม่ผิดตามหลักศาสนา
4. เชื่อว่ายาสเสพติดทำให้มีความสุข สบายอกสบายใจ มีปัญหาในชีวิตไม่กล้าเผชิญกับความจริง

กิ่งแก้ว เกษโกวิท และคณะ (2530: 8) พบว่า ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่น เช่น บิดามารดาทะเลาะหย่าร้างกัน ขาดความสามัคคีกลมเกลียวกัน หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต จนทำให้บุคคลในครอบครัวเกิดความเครียด ความกดดัน ในที่สุดหาทางออกด้วยการทดลองยาเสพติด

กิ่งแก้ว เกษโกวิท และคณะ (2531: 85) การฝึกให้บุคคลมีจิตใจดี เข้มแข็ง อดทนอดกลั้น มั่นใจในตัวเอง เอาชนะใจตนเองได้ รวมทั้งการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง น่าจะเป็นทางออกที่สำคัญการนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้ต้องโทษส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษมาก่อนที่จะติดยา จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า ความรู้เรื่องยาเสพติดไม่น่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดการใช้หรือไม่ใช้ยาเสพติด

วันชัย ธรรมสังการ และคณะ (2541: 21) สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว พบว่า สภาพครอบครัวก่อนการติดยาเสพติด จะมีความสัมพันธ์กันดี มีความอบอุ่น อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข แต่หลังจากติดยาหรือสารเสพติดแล้ว เริ่มมีปัญหาในความสัมพันธ์เกิดความไม่ไว้วางใจ หวาดระแวง ปกติห้องต่างๆ ภายในบ้านจะเปิดเข้าออกได้ทุกห้อง แต่หลังจากมีคนในบ้านติดยาหรือใช้สารเสพติด จะมีการหากุญแจมาใส่เพื่อป้องกันไม่ให้คนเข้า – ออกได้

3.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม คือ การยอมรับของสังคม

ซาราสัน และคนอื่นๆ (Sarason and others. 1987: 813 – 831) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมไม่ว่าจะมาจากเพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ครอบครัวหรือชุมชน เป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองมีที่พึ่งที่ปรึกษา หรือมีผู้เห็นความสำคัญของตนเอง

เกริกศักดิ์ บุญญานุพงศ์ (2530: 7) กล่าวว่า การยอมรับทางสังคม เป็นการถามความรู้สึกตนเอง ว่ารู้สึกได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นหรือไม่

สรุปสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลของปัญหาการติดสิ่งเสพติดของพนักงานทำให้พนักงานงานเมื่อเสพยาแล้วจะมีปัญหาทางด้านร่างกายจิตใจและสติปัญญา และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม พนักงานที่มีแนวโน้มจะติดยาเสพติดได้ง่ายมักจะเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอทางด้านจิตใจ เช่น อารมณ์อ่อนไหว สุขภาพจิตไม่ปกติ ขาดความมั่นใจ ส่วนพนักงานที่สามารถต้านทานสิ่งเสพติดโดยไม่คิดจะ

ทดลองสิ่งเสพติดนั้น พบว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด คือ รู้ว่าสิ่งเสพติดมีอันตรายจึงเกิดความกลัว รู้สึกไม่ชอบ และต้องการจะอยู่ห่างไกลจากสิ่งเสพติดมากที่สุด จากสภาพของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งนี้จึงกำหนดให้มีการอบรมเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและชี้ให้เห็นถึงโทษและอันตรายจากสิ่งเสพติดนั้น ๆ จนเกิดความกลัวเพื่อเป็นการป้องกันเสียตั้งแต่ต้นเหตุ เพื่อไม่ให้เกิดผลยุ่งยากเกิดขึ้นมาภายหลัง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวงการการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดจากการติดสิ่งเสพติดของพนักงาน เพื่อให้ทราบข้อมูลที่ชัดเจนและ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

ปรากฏการณ์ของการศึกษา

ปรากฏการณ์ของการศึกษาวงการการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง นั้นต้องค้นหาวิธีการสังเกตในการทำงาน ซึ่งจะสะท้อนถึงพฤติกรรมการติดยาเสพติดของพนักงานแต่ละคน อันอาจส่งผลกระทบต่อบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

สถานที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งที่มีพนักงานทำงานร่วมกันตลอดเวลา เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงาน

วิธีการศึกษาปรากฏการณ์

ในการทำการศึกษาวงการการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังบริษัทเอกชน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

วิเคราะห์เอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับบริษัทเอกชน ประวัติการปฏิบัติงานของพนักงาน แฟ้มสะสมงาน ประวัติส่วนตัว และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบเป็นแนวทางการสัมภาษณ์ และเป็นข้อมูลประกอบการสังเกต

ในการศึกษาวงการการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์นั้น จะเป็นไปอย่างธรรมชาติ คือการดำเนินไปเหมือนกับการคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยต้องเตรียมคำถามหรือประเด็นสำหรับการสนทนา และบรรยากาศของการสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ควรมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทั้งสองฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการสัมภาษณ์ จุดเน้นในการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยอยู่ที่การรับฟังข้อมูลของพนักงานผู้ให้สัมภาษณ์ตามคำบอกเล่ามากกว่าการมุ่งที่จะควบคุมการสนทนาอย่างเดียว

ในการสนทนานั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้เป็นข้อคำถามที่จะศึกษา ดังนี้

1. สิ่งเสพติดที่ใช้ประจำคืออะไร
2. ปริมาณที่ใช้

3. วิธีการใช้
4. ระยะเวลาที่ใช้
5. แหล่งที่ซื้อ
6. เหตุผลที่ใช้
7. เคยคิดจะเลิกหรือไม่ถ้าเคยทำอย่างไร เพราะเหตุใด

การประมวลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาพฤติกรรมการติดยาเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งนั้น เมื่อทำการสัมภาษณ์พนักงานแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาถอดเทปและจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นกระบวนการ เพื่อให้ข้อมูลเป็นระเบียบ ทั้งในกายภาพและเนื้อหา โดยในการจัดระเบียบข้อมูลนั้นจะทำการหมวดหมู่และแยกแยะออกมาทั้งหมด ต้องมีการจัดลำดับตามกระบวนการและพิจารณาว่าแต่ละส่วนมีความเกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่ออย่างไร สุดท้ายก็คือการเขียน/การสร้างข้อความที่ชัดเจน ส่วนต่างๆ ของปรากฏการณ์นำมาให้เกิดภาพรวมได้ อย่างไรและปรากฏการณ์ที่ได้วิเคราะห์สามารถนำมาเชื่อมโยงให้เห็นถึงการศึกษาพฤติกรรมการติดยาเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งโดยการแยกแยะข้อมูลเพื่อให้สามารถตีความสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ว่ามีพฤติกรรมการติดยาเสพติดอย่างไร โดยเป็นการนำเสนอสิ่งต่างๆ จากนิสัย ทำทางความรู้สึก พฤติกรรม ซึ่งเป็นการนำเสนอว่าปรากฏการณ์นั้นๆ มีลักษณะอย่างไรและเป็นการแสดงให้เห็นอย่างไร ศึกษาถึงพฤติกรรมการติดยาเสพติด แล้วนำมาเสนอในการวิจัยบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามคำถามที่ใช้ 7 ข้อ ดังนี้

1. สิ่งเสพติดที่ใช้ประจำคืออะไร

คำตอบที่พบ คือ ยาบ้า มี จำนวน 12 คน

2. ปริมาณที่ใช้สิ่งเสพติด

คำตอบที่พบลำดับจากความถี่สูงสุดไปถึงความถี่ต่ำสุดดังนี้

ปริมาณสิ่งเสพติดที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่าง อันดับหนึ่งมีปริมาณไม่แน่นอน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และอันดับสองพบว่าปริมาณสิ่งเสพติดที่ใช้ คือ 1/2-1 เม็ด, 1เม็ด/วัน, 2เม็ด/วัน, 5-10 เม็ด/วัน, ครั้งละ 1/2 เม็ด, ครั้งละเม็ด, มีเยอะเสฟเยอะและ แล้วแต่จะหาได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

3. วิธีการใช้

คำตอบที่พบมากที่สุดคือ 吞ไฟ – ใช้หลอดดูดมี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. ระยะเวลาที่ใช้

คำตอบที่พบมากเรียงลำดับจากความถี่สูงสุด ถึงความถี่ที่ต่ำสุด คือ อันดับหนึ่งคือถ้า มีก็เสฟ มี 7 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาถ้ามีเงินก็จะเสฟ และเสฟทุกวัน มี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 และอันดับสุดท้ายคือนาน ๆ ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

5. แหล่งที่ซื้อ

คำตอบที่พบมากเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดไปความถี่ต่ำสุด คือ อันดับหนึ่งคือซื้อ จากคนที่เสฟด้วยกัน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาฝากคนอื่นซื้อ มี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และอันดับสุดท้ายคือ มีคนมาเสนอขาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6

6. เหตุผลที่ใช้

คำตอบที่พบบ่อยเรียงลำดับจากความถี่สูงสุด ไปถึงความถี่ต่ำสุด คือ อันดับหนึ่งคือ อยากลอง มี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาคือขยัน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และอันดับสุดท้ายคือตามเพื่อน , นึกสนุก และเพื่อนชวน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

7. แสดงความคิดที่จะเลิกเสพสิ่งเสพติด

คำตอบที่พบบ่อยเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดถึงความถี่ต่ำสุด คือ ทุกคนคิดจะเลิกเสพยาเสพติดคือ 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100

คำตอบที่พบบ่อยเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดถึงความถี่ต่ำสุด คือ อันดับหนึ่งคือผิดกฎหมาย ,ไม่ติด และยังไม่ติด มีอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และรองลงมาคือแค่รู้สึกเฉยๆ, ตอนนี้เลิกแล้ว, ถ้าทำได้จะเลิก, เพราะเปลือง, ยังไม่ถึงขั้นติดและเสพยาไปไม่มีอะไรดีขึ้น มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชน
(A STUDY OF ADDICTING DRUGS OF STAFF AT THE PRIVATE COMPANY)

มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง อันจะเป็นข้อมูลประกอบในการวางนโยบายในการบริหารของผู้บริหารในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาพนักงานในบริษัทแห่งนั้นให้มีคุณภาพเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ลักษณะของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ พนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 12 คนซึ่งสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้วิธีคิดแบบทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem Behavior Theory) ด้วยแบบสอบถามในการลักษณะการสูมตัวอย่างโดยพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัท

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานครพบว่า

1. สิ่งเสพติดที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่าง คือยาบ้า มี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้เพราะยาบ้าเป็นยาที่หาซื้อค่อนข้างง่ายและช่วยในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างได้ดังที่ วรลักษณ์ ชีรโมกษ์ (2537: 33) กล่าวว่า ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาทหรือที่เรียกอีกชื่อว่า ยาขยัน ทำให้ตื่นตัว ไม่ง่วงเหงาหาวนอน กระตุ้นการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางทำให้การเคลื่อนไหวมากขึ้น รู้สึกมีเรี่ยวแรง มีพลังกระฉับกระเฉง ทำให้การกระทำที่เกิดขึ้นคล้ายเครื่องจักรกลที่ไร้จิตใจไร้อารมณ์ และทำลายร่างกายที่ละเอียดละน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร บุญยะโหดระ (2538:130) ที่ให้ความหมายของยาบ้าไว้ว่า ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดประเภทยากระตุ้นประสาทและเป็นยาอันตรายที่เสพติดเป็นนิสัย อยู่ในความควบคุมของพระราชบัญญัติยาเสพติด มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลางทำให้เกิดความคิดอ่าน แจ่มใสในสมอง และร่างกายไม่มีความเหน็ดเหนื่อยในช่วงระยะแรกที่เสพ พวกที่

ต้องการกำลังทางกายและสมองนิยมใช้มากกว่าบุคคลปกติ เพราะฤทธิ์ยาทำให้เกิดอาการตื่นเต้น มือสั่น ความคิดอ่านเร็วกว่าปกติแต่สมาธิเสีย มีอิทธิพลต่อการไหลเวียนของโลหิต ทำให้ความดันเลือดสูง กระตุ้นหัวใจ เกิดอาการใจสั่น การใช้ยาในระยะนานๆ จะเกิดการเป็นพิษ สุขภาพทรุดโทรม มีความเสื่อมทางจิตและเป็นโรคหาวดระแวง และสอดคล้องกับ สำนักงานอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข (2539:1-2) ที่สรุปความหมายของยาบ้าไว้ว่า ยาเสพติดประเภทให้โทษประเภทที่1 ตามพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลางและระบบประสาทส่วนปลาย ทำให้ตื่นตัว กระปรี้กระเปร่า เหนื่อยช้า

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดให้โทษประเภทที่1 ที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีผลทำให้ผู้เสพมีความรู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า ไม่เหนื่อยง่าย แต่เมื่อเสพติดต่อกันเป็นระยะเวลานานจะทำลายสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต ซึ่งจากการสำรวจทั้งหมดพบว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นมีพฤติกรรมกาติดสิ่งเสพติดชนิดที่เป็นยาบ้าทั้งหมด

2. ปริมาณการใช้ ยาเสพติดพบว่า ปริมาณสิ่งเสพติดที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่างนั้นส่วนใหญ่มีปริมาณไม่แน่นอน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้งนี้เพราะแล้วแต่ความเวลารว่างของแต่ละคน และความต้องการที่มากน้อยแตกต่างกัน เช่น บางคนเข้างานกะเช้า บางคนเข้างานกะเย็น ก็จะหาเวลาต่างกัน และความต้องการมากน้อยที่แตกต่างกัน เช่น บางคนเสพมาแล้วเป็นระยะเวลานาน ก็จะใช้ในปริมาณที่มาก บางคนเพิ่งหัดทดลองเสพตามเพื่อนก็มีปริมาณที่น้อย

3. วิธีการใช้สิ่งเสพติด ของกลุ่มตัวอย่าง คือ ไลน์ไฟ – ใช้หลอดดูด มี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้เพราะวิธีการที่ง่ายและสะดวกดังที่ ดาร์ค และคณะ (Darke and other. 1994: 1077-1083) ได้ศึกษาการเปลี่ยนวิธีการเสพยาบ้าของผู้ติดยาเสพติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้ยาบ้า 301 คน พบว่า ใช้โดยวิธีการฉีดเป็นที่ยินยอมอย่างกว้างขวางประมาณ 2 ใน 3 หรือ ร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่างมีการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันร้อยละ 41 และมีการเปลี่ยนวิธีการใช้ยามาเป็นวิธีการฉีดร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้พิจารณาใช้วิธีนี้เพราะเห็นว่าประหยัดกว่า และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพมากกว่า และมีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น ที่เปลี่ยนจากวิธีฉีดไปใช้วิธีอื่นๆ และเหตุผลโดยทั่วไปที่เปลี่ยน เพราะตระหนักเกี่ยวกับการเสื่อมแข็งของเส้นเลือด ดังนั้นคำผิดๆ ที่ว่า การใช้ฉีดนั้นประหยัดและปลอดภัยต่อสุขภาพ และให้นั้นในเรื่องปัญหาของเส้นเลือดที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาโดยวิธีการฉีด

4. ระยะเวลาที่ใช้สิ่งเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ระยะเวลาความถี่ที่ใช้คือถ้ามีก็เสพ มี 7 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 58.3 ทั้งนี้เพราะแล้วแต่ความต้องการในการเสพยาเสพติด เช่น ถ้ามีก็เสพ บางคนทุกวัน บางคนนานๆ ครั้ง

ต้องการกำลังทางกายและสมองนิยมใช้มากกว่าบุคคลปกติ เพราะฤทธิ์ยาทำให้เกิดอาการตื่นเต้น มือสั่น ความคิดอ่านเร็วกว่าปกติแต่สมาธิเสีย มีอิทธิพลต่อการไหลเวียนของโลหิต ทำให้ความดันเลือดสูง กระตุ้นหัวใจ เกิดอาการใจสั่น การใช้ยาในระยะนานๆ จะเกิดการเป็นพิษ สุขภาพทรุดโทรม มีความเสื่อมทางจิตและเป็นโรคหาวดระแวง และสอดคล้องกับ สำนักงานอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข (2539:1-2) ที่สรุปความหมายของยาบ้าไว้ว่า ยาเสพติดประเภทให้โทษประเภทที่1 ตามพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลางและระบบประสาทส่วนปลาย ทำให้ตื่นตัว กระปรี้กระเปร่า เหนื่อยช้า

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดให้โทษประเภทที่1 ที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีผลทำให้ผู้เสพมีความรู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า ไม่เหนื่อยง่าย แต่เมื่อเสติดต่อกันเป็นระยะเวลานานจะทำลายสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต ซึ่งจากการสำรวจทั้งหมดพบว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นมีพฤติกรรมการติดสิ่งเสพติดชนิดที่เป็นยาบ้าทั้งหมด

2. ปริมาณการใช้ ยาเสพติดพบว่า ปริมาณสิ่งเสพติดที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่างนั้นส่วนใหญ่มีปริมาณไม่แน่นอน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือไม่ตอบ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้งนี้เพราะแล้วแต่ความเวลาว่างของแต่ละคน และความต้องการที่มากน้อยแตกต่างกัน เช่น บางคนเข้างานกะเช้า บางคนเข้างานกะเย็น ก็จะหาเวลาต่างกัน และความต้องการมากน้อยที่แตกต่างกัน เช่น บางคนเสพมาแล้วเป็นระยะเวลานาน ก็จะใช้ในปริมาณที่มาก บางคนเพิ่งหัดทดลองเสพตามเพื่อนก็มีปริมาณที่น้อย

3. วิธีการใช้สิ่งเสพติด ของกลุ่มตัวอย่าง คือ เล่นไฟ - ใช้หลอดดูด มี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้เพราะวิธีการที่ง่ายและสะดวกดังที่ ดาร์ค และคณะ (Darke and other. 1994: 1077-1083) ได้ศึกษาการเปลี่ยนวิธีการเสพยาบ้าของผู้ติดยาเสพติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้ยาบ้า 301 คน พบว่า ใช้โดยวิธีการฉีดเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางประมาณ 2 ใน 3 หรือ ร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่างมีการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันร้อยละ 41 และมีการเปลี่ยนวิธีการใช้ยามาเป็นวิธีการฉีดร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้พิจารณาใช้วิธีนี้เพราะเห็นว่ประหยัดกว่า และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพมากกว่า และมีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น ที่เปลี่ยนจากวิธีฉีดไปใช้วิธีอื่นๆ และเหตุผลโดยทั่วไปที่เปลี่ยน เพราะตระหนักเกี่ยวกับการเสื่อมแข็งของเส้นเลือด ดังนั้นคำผิิตๆ ที่ว่า การใช้ฉีดนั้นประหยัดและปลอดภัยต่อสุขภาพ และให้เน้นในเรื่องปัญหาของเส้นเลือดที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาโดยวิธีการฉีด

4. ระยะเวลาที่ใช้สิ่งเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ระยะเวลาความถี่ที่ใช้คือถ้ามีก็เสพ มี 7 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 58.3 ที่เหลือไม่ตอบ ทั้งนี้เพราะแล้วแต่ความต้องการในการเสพยาเสพติด เช่น ถ้ามีก็เสพ บางคนทุกวัน บางคนนานๆ ครั้ง

5. แหล่งที่ซื้อขายเสพติด พบว่า อันดับหนึ่งคือซื้อจากคนที่เสพด้วยกัน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาฝากคนอื่นซื้อ มี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ที่เหลือไม่ตอบ ทั้งนี้เพราะจาก ฝากคนอื่นซื้อ มีคนมาส่ง เพื่อนที่เสพด้วยกัน มาเสนอขาย

ดังเอกสารประกอบการประชุมเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ายาบ้าของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2540) พบว่า กลุ่มการค้ายาบ้าก็เช่นเดียวกันกับกลุ่มการค้ายาเสพติดที่มีกฎหมายอื่น ที่มีกระบวนการในลักษณะเป็นความลับล่วงรู้กันเฉพาะภายในกลุ่มเดียวกัน แต่การค้ายาบ้ามีลักษณะที่แตกต่างไปจากการค้ายาเสพติดอื่นตรงที่มีการค้าตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งออกเหมือนกับยาเสพติดอีกหลายประเภท ดังนั้นกลุ่มการค้ายาจึงมีองค์กรที่มีกลุ่มคนไทยเข้าร่วมเป็นหลัก

นอกจากนี้วิธีการค้าหลักนิยมของกลุ่มการค้ายาบ้าก็ไม่มีรูปแบบตายตัวมักขึ้นอยู่กับประสบการณ์หรือความเคยชินของแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม สิ่งสำคัญของการกำหนดรูปแบบการค้าขึ้นอยู่กับความรู้จักผูกพันเป็นการส่วนตัว หรือการเป็นเครือข่ายที่มีการซื้อขายกันเป็นประจำหรือไม่ลักษณะการติดต่อซื้อขายของกลุ่มการค้ายาบ้าที่ได้ติดตามในบางกลุ่มได้มีการเคลื่อนไหวที่พอจะมองเห็นได้เป็นขั้นๆ มีดังต่อไปนี้

1. การติดต่อซื้อขายยาบ้าระหว่างกลุ่มผู้ค้า ในขั้นตอนนี้นับเป็นขั้นแรกของการพบปะระหว่างผู้ต้องการซื้อ กับผู้ต้องการขาย หากการติดต่อดังกล่าวเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินการร่วมกันเป็นประจำ การติดต่อซื้อขายในครั้งต่อไปไม่ค่อยจะมีปัญหาแต่ประการใด แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเครดิตของการค้าในช่วงที่ผ่านมาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญด้วย การค้าในเงื่อนไขนี้มักมีห้วงเวลาการดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นงวดประจำโดยตัวแทนของผู้ขายอาจเดินทางไปยังสาขาประจำในพื้นที่ต่างๆ หากเป็นการติดต่อการค้าขายในครั้งแรกๆ การเจรจาระหว่างกันย่อมมีความระมัดระวังมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตกลงในด้านต่างๆ ค่อนข้างจะกระทำด้วยความพิถีพิถันในเรื่องต่างๆ ทุกเรื่องทั้งในเรื่องการจ่ายเงิน การส่งของ สถานที่ติดต่อ ฯลฯ ในการเจรจา ดังกล่าวมักจะมีคุณภาพของเม็ดยาเป็นสำคัญ ซึ่งในหลายกรณีผู้ติดต่ออาจมีการทดสอบคุณภาพโดยการทดลองเสพดูก่อนก็เป็นได้

2. การจัดหาเม็ดยาบ้าหรือรวบรวมเพื่อเตรียมส่งให้กับผู้ซื้อ ลักษณะการจัดหายาบ้าหรือรวบรวมมีแนวทางการดำเนินการในหลายรูปแบบด้วย ได้แก่ ถ้าเป็นกลุ่มการค้าที่มีแหล่งผลิตเป็นของตัวเอง จะใช้ยาเสพติดของตนซึ่งจะมีสถานที่ซุกซ่อนแยกต่างหากไปจากแหล่งผลิต อาจอยู่ในพื้นที่จังหวัดตัวเองหรือคนละจังหวัดได้ การจัดหายาบ้าของกลุ่มเหล่านี้จะไม่มีปัญหาในการรวบรวม บางกลุ่มที่ไม่มีแหล่งผลิตมักจะพบวิธีการรวบรวมยาบ้าจากหลายเจ้าของเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ

3. การจ่ายเงิน มีหลายวิธีการขึ้นอยู่กับความไว้วางใจระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายหากเป็นการซื้อขายกันประจำมักมีการให้เครดิตล่วงหน้าโดยผู้ขายสามารถให้ยืมแก่ผู้ซื้อได้ก่อนแล้วจึงชำระเงินในภายหลัง ซึ่งกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มการค้ารายใหญ่มักใช้วิธีการนี้ แต่หากเป็นการซื้อขายในครั้งแรกๆ ยังไม่มีความไว้วางใจกันมากนัก วิธีการชำระเงินมักใช้การมัดจำไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงในแต่ละครั้ง นอกจากนั้นการชำระเงินโดยทั่วไปมักใช้เงินสดก่อนที่จะฝากเข้าบัญชีของผู้ขาย

4. การส่งมอบยาบ้า ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่มีความเสี่ยงมากที่สุด ผู้ค้าเสี่ยงจะต้องมีการรักษาความลับและปกปิดพฤติกรรมให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการของนักค้าในแต่ละกลุ่ม ซึ่งการค้าในแต่ละระดับการค้ามีความแตกต่างกัน ดังนี้

วิธีการค้าส่งรายใหญ่ ผู้ค้าส่งจะมีปริมาณยาบ้าประมาณ 10-50 มัด (1,000 – 5,000 ถุง) จากการรับยาบ้ามาจากผู้ผลิต แล้วจะทำการผ่านยาบ้าไปยังผู้ค้าส่งรายกลางอย่างรวดเร็ว โดยทั่วไปผู้ค้าส่งรายใหญ่แต่ละราย จะมีลูกค้าส่งยาบ้าประมาณ 5 – 10 ราย ปริมาณการส่งของให้กับผู้ค้าแต่ละราย โดยเฉลี่ยครั้งละ 1,000 ถุง สำหรับวิธีการรับซื้อยาบ้าจะค่อนข้างแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือผู้ผลิตจะนำยาบ้ามาส่งให้ถึงจุดส่งสินค้า ซึ่งส่วนมากจะเป็นพื้นที่ของผู้ค้าส่ง การชำระเงินค่ายาบ้าในภายหลัง ซึ่งพบการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร และผู้ค้าส่งนำเงินสดไปให้โดยตรง ส่วนอีกประการหนึ่ง ที่ผู้ค้าส่งรายใหญ่นำไปให้กับผู้ค้าส่งรายกลางจะพบได้ใน 2 วิธีการด้วยกันคือ นัดหมายให้ผู้รับยาบ้ามารับยาบ้านในพื้นที่ของผู้ค้าส่งรายใหญ่ และผู้ค้าส่งรายใหญ่ส่งยาบ้าภายนอกพื้นที่ตามที่ตกลงกัน ซึ่งทั้งสองกรณีชำระเงินด้วยเงินสดหรือเครดิตตามความสัมพันธ์ระหว่างกัน และวิธีการส่งยาบ้าภายนอกพื้นที่ของผู้ค้าส่งรายใหญ่มีการพบการว่าจ้างอดีตมือปืน นักเลง หรืออาชญากร ให้ส่งยาบ้า โดยที่กลุ่มพวกนี้จะมีเงินจากการคิดเป็นจำนวนปริมาณยาบ้าที่ส่งแล้วแต่ระยะทางและพื้นที่โดยเฉลี่ยค่าจ้างประมาณ 500 – 1,000 บาทต่อยาบ้าหนึ่งสูง

วิธีการค้าส่งระดับเอเยนต์ คล้ายๆ กับการค้าส่งประเภทแรก ปริมาณการค้าส่งไปยังลูกค้าในพื้นที่การส่งเป็นมัด (ประมาณ 1 – 10 มัด) โดยที่ยังคงการหีบห่อและการบรรจุเหมือนเดิม การติดต่อซื้อขายใช้ทั้งระบบเครดิตและเงินสด การรับส่งยาบ้า ใช้รถยนต์ภายในกลุ่มเป็นหลัก บางครั้งใช้รถประจำทางโดยที่เอเยนต์จะไปส่งให้กับลูกค้าถึงพื้นที่

วิธีการค้าส่งระดับพื้นที่ ยาบ้าจากแหล่งผลิตจนถึงผู้ค้ารายที่ 3 นี้ จะบรรจุเป็นถุงจำนวน 100 ถุง (1 มัด) ผู้ค้าพื้นที่จะทำการเปิดถุงยาบ้าออกทุกถุง ซึ่งในแต่ละถุงโดยเฉลี่ยจะมียาบ้าประมาณสองร้อยสิบกว่าเม็ด นำยาบ้าส่วนที่เกินสองร้อยเม็ดออกแล้วจึงค่อยบรรจุใหม่ให้ผู้ขายรายย่อยต่อไป ซึ่งยาบ้าส่วนเกินนั้นผู้ค้าส่งในพื้นที่จะทำการขายปลีกเองด้วยส่วนหนึ่ง(จิตรา ล้นหลาม. 2541: 17-20) กล่าวว่

การค้าปลีก หรือที่เรียกกันว่า กลุ่มผู้ค้ารายย่อยที่จำหน่ายยาบ้าให้กับผู้เสพโดยตรง ส่วนใหญ่จะพบมากตามพื้นที่ที่มีการใช้แรงงานเป็นหลัก พื้นที่เส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญพื้นที่ที่พบการค้าปลีกมากจะเป็นพื้นที่เดียวกับพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าส่งยาบ้าและพบว่าเป็นพื้นที่ที่มีการค้าปลีกกันอย่างเปิดเผยและมีผู้ค้าเป็นจำนวนมาก สำหรับพื้นที่การค้ารายย่อยพบว่าการกระจายตัวเพิ่มขึ้นทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า การค้ารายย่อยของยาบ้ามีการกระจายของพื้นที่ และจำนวนผู้ค้ามากที่สุดกว่ายาเสพติดชนิดอื่นๆ จากการสังเกตถึงคดีการจับกุมที่เกิดขึ้นมาในระยะเวลา 5 ปี พบว่ามีการเพิ่มขึ้นของปริมาณคดีในแต่ละจังหวัดเป็นอย่างมาก และได้มีการเกิดขึ้นของคดีไปทั่วทุกจังหวัด

สำหรับการค้ารายย่อยมีลักษณะการค้าที่เฉพาะและแตกต่างจากยาเสพติดชนิดอื่นๆ ดังนี้

1. การบรรจุ ผู้ค้าจะทำการบรรจุเม็ดยาเป็นเม็ด เป็นชุด 2-3 เม็ด โดยใส่ไว้ในหลอดกาแฟ ตัดตามส่วนแล้วปิดผนึก มีการบรรจุไว้ในกระดาสฟอยล์ แต่เท่าที่พบส่วนมากจะบรรจุในหลอดกาแฟ ยาบ้า 1 เม็ดมีคำเรียกเข้าใจกันว่า 1 ตัว

2. สถานที่ค้าปลีก จุดที่พบการจำหน่ายปลีกมีหลายจุดด้วยกัน แล้วแต่กลุ่มผู้เสพ เช่น บริเวณบ้านพักอาศัยของผู้ค้าซึ่งอยู่ตามชุมชนต่างๆ ร้านอาหาร รถเข็นขายอาหารชั่วคราว ร้านขายพวงมาลัย ปั่นน้ำมัน รถเร่ขายของตามหมู่บ้านชนบท ชาวบ้านเดินเร่ขาย เจ้าของไร่อ้อยเป็นผู้ขาย และคนขับรถบรรทุกเป็นผู้ขาย เป็นต้น

6. เหตุผลของการเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง อันดับหนึ่งคือ อยากรอง มี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาคือขยัน มี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ที่เหลือไม่ตอบ ทั้งนี้เพราะสิ่งเสพติดเป็นสิ่งชั่วร้ายให้อายกลอง และเมื่อลองแล้วก็ติด ดังที่ ญูธร เจือดี (2541: 66) ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดติดตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางจำนวน 475 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ยาเสพติดว่า จะทำให้ร่างกายทรุดโทรม และสุขภาพจิตเสียอย่างมาก แต่จะทำให้สนุกสนาน ร่าเริง อารมณ์ดี ลืมความทุกข์ คลายเครียดบางเล็กน้อย และการใช้ยาบ้าจะทำให้ขยัน มีพลังค่อนข้างมาก และกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจค่อนข้างสูงที่จะไม่ใช้ยาเสพติด ยกเว้นการสูบบุหรี่ที่มีความตั้งใจเพียงเล็กน้อยที่จะไม่สูบบุหรี่

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิรนาท แสนสา (2543: 198) ที่ได้ศึกษากระบวนการเข้าสู่การใช้ยาบ้าของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดที่อยู่ในระหว่างการบำบัดรักษาในโรงพยาบาล และนักเรียนที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเข้าสู่การใช้

7. การคิดที่จะเลิกเสฟสิ่งเสฟติด พบว่าทุกคนคิดจะเลิกเสฟสิ่งเสฟติดคือ 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้เพราะคิดว่าเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เสฟไปไม่มีอะไรดีขึ้น เพราะสิ้นเปลือง แคนึกสนุกเฉยๆ เหตุผลที่เลิกเสฟส่วนมาก พบว่า ถ้าเสฟแล้วผิดกฎหมายแล้วก็คิดอยากจะเลิก สิ้นเปลืองเงินโดยใช่เหตุ อีกทั้งยังเป็นอันตรายต่อสุขภาพด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการทำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บริษัทควรที่จะทำการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลกระทบจากการใช้สิ่งเสฟติดให้กับพนักงานทุกคนในองค์กรเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาการใช้สิ่งเสฟติดในการทำงาน และควรจัดกิจกรรมต่างภายในองค์กรเพื่อเป็นการรณรงค์ สร้างความสามัคคีในการทำงานทั้งในกลุ่มสายงานที่ทำประจำ และกลุ่มงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันภายในองค์กรมากขึ้น

1.2 บริษัทควรมีกระบวนการการตรวจสอบการใช้สิ่งเสฟภายในบริษัทเพื่อค้นหาพนักงานที่ติดสิ่งเสฟติดไปทำการบำบัดร่างกาย ส่วนทางบริษัทนั้นควรที่จะเพิ่มส่วนของการบริการให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ แก่พนักงานในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น เด็กในชุมชนแออัด กลุ่มวัยรุ่นที่ไปเที่ยวในสถานบันเทิง เป็นต้น

2.2 ควรนำกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ไปทดลองให้เลิกเสฟติดด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม การทำกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- บุญชู เจือดี (2541). การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร. 2540.
- จิตตรา ลั่นหลาม. (2541). ประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามผู้ค้ายาบ้า: ศึกษากรณีการเปลี่ยนประเภทจากวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1. วิทยานิพนธ์ สศ.ม (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธันวาคม ศุภวรรณรักษ์. (2543). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนผู้ใหญ่วัดบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธนพัฒน์ หาพิพัฒน์ (2539). พฤติกรรมการใช้ยาของนักศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมและวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ สศ.ม (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นิรนาท แสงสา. (2543). กระบวนการเข้าสู่การใช้ยาของนักเรียนวัยรุ่น. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2538). "การส่งเสริมสุขภาพ: การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสุขภาพ." สุขศึกษา เพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กองสุขศึกษา.
- ปรีชา วิหคโต. (2540). การศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- ฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด. 2532; การประชุมสัมมนาทางวิชาการงานป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด. มติชนรายวัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- วรลักษณ์ วีระโมกข์. (2537, ตุลาคม). "Amphetamine," ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์. 41(929): 33-35.
- วิจิตร บุญยะโหดระ. (2538). อุบัติภัยใกล้ตัวเรา เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

- สนิท สมักรการ (2530). ศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของหนุ่มสาวไทย 2530.
- ส่วนการข่าวและการพัฒนาระบบข้อมูล. (2541). สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันและแนวโน้มที่สำคัญในปี 2541. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล. (2540). การศึกษาระบบพัฒนาการผลิตยาบ้าในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สาธารณสุข. (2539). คู่มือการรณรงค์เพื่อลดขั้นตอนการใช้วัตถุออกฤทธิ์ (ยาบ้า) ในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา. ชัยภูมิ : กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค และเภสัชสาธารณสุข.
- สารภี คีลา และคนอื่นๆ. (2534). การแพร่ระบาดของสารเสพติดที่ไม่ใช่ฝิ่นในชุมชนชาวเขากรณีศึกษา: การใช้สารเสพติดประเภทยาบ้าในชุมชนกะเหรี่ยง เขตพื้นที่สวรงค์น้อย ตำบลแม่เหาะ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา เจียมประชา (2543). การศึกษารายกรณีการเสพยาบ้า : ปัญหา สาเหตุ และแนวทางในการแก้ไข. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ขปิลมันต์. (2533). การศึกษาปัญหาการเผยแพร่ระบาดของสารเสพติดในเด็กและเยาวชนย่านชุมชนแออัด : ศึกษากรณีในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สมาคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2539). ยาบ้า. กรุงเทพฯ : กองเผยแพร่และควบคุมการโฆษณากระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. (2541). เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแนวคิดและรูปแบบในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- ส่วนการข่าวและส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล. (2541). สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันและแนวโน้มที่สำคัญในปี 2541. กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- Drake and others. (1994). *Transitions between Rutes of Administration of Regular Amphetamine Users*. New South Wales : National Drug and Alcohol Research Centre, Australia.

- Hager, David. (1971, 5 January). "Adolescent Drug Use in Middle America; Social Psychological Correlation," *Dissertation Abstracts*. 31(10).
- Goldentson, Robert M. *Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry*. New York : Longman Inc., 1984.
- Paul, S.M. Hulihan-Gidlin, B. and Skolnick, P. (1982). "Potency of Phenelthamines." *Science*. 218.
- Stokely, Barbara L. (1978, April). "April). "An Evolution of a School Community Team for the Prevention of Drug Abuse." *Dissertation Abstract*. 38 : 6026-6027-A.

ภาคผนวก

แบบสอบถามในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์เป็นจำนวน 7 ข้อ กับพนักงานบริษัทและได้อัดเทปในการสนทนาครั้งนั้นด้วย ส่วนใหญ่แล้วจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ติดสิ่งเสพติดส่วนใหญ่ จะเกิดจากความอยากลองและเพื่อนชักจูง และมีคำตอบที่คล้ายคลึงกันมาก จะสรุปจากจำนวนที่ละน้อยๆ จนเพิ่มขึ้นทีละมาก และไม่สามารถที่จะหยุดเสพได้ วิธีการที่เสพส่วนใหญ่ นั้น ก็มีหลายวิธีส่วนใหญ่แล้วจะเสพกันเป็นหมู่คณะ ผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นมีความยินยอมที่จะเปิดเผยความจริง เนื่องจากทางบริษัทจับได้บ่อยได้ว่าพนักงานนั้นแอบเสพล้างเสพติดกันอยู่บ่อยๆ และได้กล่าวตักเตือนรวมทั้งเรียกมาอบรมจึงเป็นการง่ายในการสัมภาษณ์เนื่องจากผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ความไว้วางใจและเชื่อใจจึงพูดความจริง และดำเนินการแก้ไขปฏิบัติตาม

ในการสนทนานั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้เป็นข้อคำถามที่จะศึกษา ดังนี้

1. สิ่งเสพติดที่ใช้ประจำคืออะไร
2. ปริมาณที่ใช้
3. วิธีการใช้
4. ระยะเวลาที่ใช้
5. แหล่งที่ซื้อ
6. เหตุผลที่ใช้
7. เคยคิดจะเลิกหรือไม่ถ้าเคยทำอย่างไร เพราะเหตุใด

แบบฟอร์มบันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ถือสังเกต.....อายุ.....ปี เพศ.....

วัน เวลา ที่สังเกต.....

สถานที่.....

พฤติกรรม.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

ตำแหน่ง.....

แบบฟอร์มบันทึกการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
วัน.....เดือน.....พ.ศ. เวลา.....น. สถานที่.....

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์.....

.....
.....
.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์.....

.....
.....
.....

ความคิดเห็น.....

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล

นางพรธนา นิยมวานิช

วัน เดือน ปีเกิด

4 กันยายน 2525

สถานที่เกิด

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

999/278 ม.เกตุนิเวศ เขตห้วยขวาง บางกะปิ
กรุงเทพมหานคร 10310 โทร 02-9310942

ตำแหน่งหน้าที่การงาน

เจ้าของธุรกิจส่วนตัว โทร 081-4075678, 084-6591515

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545

มัธยมศึกษาตอนปลาย จากสตรีวิทยา2

พ.ศ. 2549

ครุศาสตรบัณฑิต (ศิลปกรรม) จากมหาวิทยาลัยรังสิต

พ.ศ. 2551

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จาก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ